

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Genç İstihdamının ve Genç Girişimciliğinin Desteklenmesi Mali Destek Programı

2022 YILI PROJE TEKLİF ÇAĞRISI BAŞVURU REHBERİ

Referans No: TRA2/23/GMDP

KAYS Üzerinden Son Başvuru Tarihi: 17.01.2023 Saati: 23:59

Taahhütname için Son Teslim Tarihi: 24.01.2023 Saati: 17:00

İÇİNDEKİLER

TANIMLAR.....	4
1. GENÇ İSTİHDAMININ VE GENÇ GİRİŞİMCİLİĞİNİN DESTEKLENMESİ	
MALİ DESTEK PROGRAMI (GM DP)	8
1.1. Giriş	9
1.2. Programın Amaçları ve Öncelikleri	13
1.3. Serhat Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak	14
1.4. Programın Künyesi	15
1.5. Programın Mantıksal Çerçevesi	16
2. BU TEKLİF ÇAĞRISINA İLİŞKİN KURALLAR.....	19
2.1. Uygunluk Kriterleri	19
2.1.1. Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu.....	19
2.1.2. Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu	23
2.1.3.Uygun Projeler: Destek Başvurusu Yapılabilecek Projeler	24
2.1.4. Maliyetlerin Uygunluğu.....	28
2.2. Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler.....	32
2.2.1. Başvuru Formu ve Destekleyici Belgeler	32
2.2.2. Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacaktır?	40
2.2.3. Başvuruların Alınması İçin Son Tarih	42
2.2.4. Daha Fazla Bilgi Almak İçin	43
2.3. Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi	43
2.4. Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi	52
2.4.1. Bildirimin İçeriği	52
2.4.2. Öngörülen Zaman Çizelgesi	53
2.5. Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları	53
3. PERFORMANS GÖSTERGELERİ	57
3.1. Program Performans Göstergeleri.....	57
3.2. Proje Performans Göstergeleri	58
EKLER.....	62

TANIMLAR

Bu Rehberde geçen;

Ajans: Serhat Kalkınma Ajansı'nı,

Ara Rapor: Sözleşmede belirtilen dönemler itibarıyla, destek yönetimi kılavuzunda belirtilen usul ve esaslara uygun olarak yararlanıcı tarafından proje uygulama süresince hazırlanan ve sunulan raporu,

Bağımsız Değerlendirici: Proje tekliflerini, başvuru rehberlerinde belirtilen esaslara göre teknik, ekonomik, sosyal ve mali açıdan değerlendirmek üzere, alanında en az beş yıllık uzmanlık ve tecrübe birikimi olan, yükseköğretim kurumları öğretim elemanları ile kamu kurum ve kuruluşları personelinden, ajans tarafından uygun bulunanların, ilgili kurumlarca görevlendirilmesi veya ajans tarafından diğer gerçek kişiler arasından hizmet alımı yoluyla seçilen uzmanları,

Bakanlık: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nı,

Başvuru Rehberi: Ajans tarafından başvuru sahipleri için hazırlanan, destekten yararlanabilecek gerçek ve tüzel kişileri, başvuruda bulunabileceklerde aranan şartları, başvuru ve yararlanma şekil ve şartlarını, destek konusu öncelik alanını, destekten karşılanabilecek uygun maliyetleri, seçim ve değerlendirme kriterlerini, eş finansman yükümlülüklerini, standart başvuru belgelerini ve diğer gerekli bilgileri ayrıntılı, açık ve anlaşılır bir dille açıklayan ve Ajansın internet sitesinde yayımlanan rehber belgeyi,

Başvuru Sahibi: Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde proje veya faaliyet desteği almak üzere Ajans'a başvuran gerçek veya tüzel kişileri,

Bölge Planı: Ajans tarafından hazırlanan TRA2 2014-2023 Bölge Planı'nı,

Değerlendirme Komitesi: Bağımsız değerlendiriciler tarafından gerçekleştirilen değerlendirmelerin kontrollerini yapmak, gerekli durumlarda bağımsız değerlendiricilerin değerlendirme yöntemi ile projeleri yeniden değerlendirerek görüş oluşturmak ve bunları raporlamak üzere kurulan komiteyi,

Destek Yönetimi Kılavuzu (DYK): Ajanslarla karşılıklı etkileşim halinde Bakanlık tarafından hazırlanan ve Ajansın sağlayacağı destekler ile bunların izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik

temel ilke ve kuralları, iş akış ve tanımlarını, raporlama usul ve esaslarını, destek yönetimi sürecinde kullanılan ilgili belge ve formların standartlarını, tip sözleşme formatını, bilgi sistemlerinin ve veri tabanlarının kullanımını ve gerekli diğer hususları belirleyen el kitabını,

Eş Finansman: Ajans tarafından desteklenen proje veya faaliyetlerde harcanmak üzere, yararlanıcı tarafından sağlanması taahhüt edilen nakdi katkıyı,

Genç: 18-34 yaş arasındaki bireyleri,

Görünürlük: Projenin uygulama süresi boyunca Ajans tarafından sağlanan mali destek ile T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı genel koordinasyonunun görünür kılınması ve projenin tanıtılması amacıyla yararlanıcı tarafından alınan tedbirleri,

İştirakçi: Desteğe konu proje veya faaliyetin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda, doğrudan fayda veya menfaat elde etmeden yararlanıcıya projenin yürütülmesinde katkıda bulunan kurum ve/veya ilgili kişiyi,

İzleme: Ajansın, uygulama aşamasına geçmiş proje ve faaliyetlerde öngörülen amaç ve hedeflere ulaşılmasına yardımcı olmak, uygulamanın belirlenen ilke ve kurallara, Kalkınma Ajansları mevzuatına ve sözleşme hükümlerine uygun yürümesini sağlamak, adına düzenli ve sürekli olarak veri toplamasına, uygulamaya ilişkin riskleri önceden tespit ederek düzeltici ve önleyici tedbirleri almasına, uygulama performansını takip etmesine ve denetim faaliyetleri yapabilmesine imkan verecek bilgilerin kayda geçmesini sağlamak üzere yürüttüğü, tarafsız yönlendirme ve takip faaliyetini,

Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS): Ajanslar arası uygulama birliğini sağlamak amacıyla ajansların; yatırım destekleme, proje destekleme, çalışma programı, bütçe, muhasebe, insan kaynakları, performans ölçme faaliyetleri ile ilgili ve ilişkili gerçek ve tüzel kişilerin ihtiyaç duyulan veri ve bilgilerinin muhafaza edildiği, veri tabanı başta olmak üzere iş ve işlemlerin yürütüldüğü internet tabanlı e-devlet hizmetini, (<https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr>)

Mali Destek: Desteklenecek projelerin toplam bütçelerinin, belirlenecek oranlarda Ajans tarafından karşılanması amacını güden nakdi ödemeyi,

Menfaat İlişkisi: Projenin hazırlığı, değerlendirilmesi, seçimi, onayı, uygulanmasının teknik açıdan desteklenmesi ve izlenmesi ile diğer aşamalarında görev alanların, görevlerinin gizliliğini veya tarafsızlığını etkileyecek, kendilerine, yararlanıcılara ya da başkalarına maddi veya manevi menfaat temini sağlayabilecek her türlü durumu,

Nihai Rapor: Proje Uygulama Rehberinde öngörülen usul ve esaslara uygun olarak yararlanıcı tarafından proje uygulama süresinin sonunda sunulan raporu,

Ortak: Desteğe konu projenin hazırlanması ve yürütülmesi sürecinde veya sonucunda doğrudan veya dolaylı fayda veya menfaat elde ederek, bunun karşılığında yararlanıcıya projenin yürütülmesinde katkıda bulunan, Destek Yönetimi Kılavuzunda gösterilen ortaklık beyannamesini veren ve ilgili başvuru belgelerinde açıkça belirtilen gerçek veya tüzel kişiyi,

Proje: Destekten yararlanmak üzere Ajans'a sunulan belli bir amaca odaklanmış, bütçesi ile bütünlük arz eden, belirli süreli ve düzenli faaliyetler bütünü,

Proje Hesabı: Mali desteğe hak kazanan yararlanıcı ve/veya ortağı tarafından projeye özel olarak açılan, Ajans tarafından sağlanan mali desteğin ve sözleşmede belirtilmesi halinde yararlanıcı eş finansmanının da aktarıldığı banka hesabını,

Proje Teklif Çağrısı: Ajans tarafından yürütülen belirli bir destek programı kapsamında, nitelikleri net bir şekilde belirlenmiş olan potansiyel başvuru sahiplerinin, önceden belirlenen konu ve koşullara uygun olarak proje teklifi sunmaya davet edilmesini,

Proje Uygulama Rehberi: Ajanslarla etkileşim halinde Bakanlık tarafından hazırlanan ve yararlanıcıların proje uygulamaları sırasında uymak zorunda oldukları satın alma ve ihale ilke ve kuralları ile raporlama ve bilgilendirme yükümlülüklerini ayrıntılı olarak düzenleyen rehber ve eklerini,

Sıkça Sorulan Sorular Listesi: Teklif çağrısı dönemi içerisinde potansiyel başvuru sahiplerinin bilgi talepleri doğrultusunda hazırlanan ve cevaplarıyla birlikte Ajansın internet sayfasında yayınlanan listeyi,

Sonuç Odaklı Program: Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde belirtilen bölgesel program tanımına uygun olarak, stratejik olarak belirlenmiş kalkınma hedeflerini yakalamak üzere, belirli bir sektör, tema veya mekânda kalkınma sonuçları elde etmek amacıyla alt program, tedbir, proje ve faaliyetleri içeren, nitelikli analize dayanan, ilgili kurumlarla iş birliği halinde hazırlanan, ölçülebilir sonuç ve çıktı hedefleri olan orta vadeli (tercihen 3 yıllık) programları,

Sözleşme: Destekten yararlanma ilke ve kurallarını, ödeme usul ve esaslarını, tarafların hak ve yükümlülüklerini ve bu yükümlülüklerin ihlalinin sonuç ve müeyyidelerini düzenleyen anlaşma ve eklerini,

Taahhütname: Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden gerçekleştirilen proje başvuruları sonucunda sistem tarafından üretilen, başvuru sahibi tarafından e-imza ile veya ıslak imza ile imzalanarak Ajansa teslim edilmesi gereken belgeyi,

TRA2 Bölgesi: Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars illerinden oluşan bölgeyi,

Usulsüzlük: Proje uygulamasının herhangi bir aşamasında; yanlış veya yanıltıcı bildirimde bulunmak, sahtecilik yapmak, hile ve dolanlı hareketlerde bulunmak ve Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ile tamamlayıcı nitelikte hazırlanan her türlü belge ve düzenlemede belirtilen ilke ve kurallara aykırı olarak sözleşmede değişiklik yapmak gibi sözleşme ilişkisini ihlal eden fiil ve davranışları,

Yararlanıcı: Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde Ajanstan destek almaya hak kazanan gerçek veya tüzel kişileri,

Yasal Temsilci: Başvuru Sahibinin yetkili karar organının Genç İstihdamının ve Genç Girişimciliğinin Desteklenmesi Mali Destek Programı başvurusunda bulunmak için belirlediği, Başvuru Sahibinin Beyanını ve proje ile ilgili belgeleri imzalamaya yetkili olan kişiyi,

Yönetmelik: Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'ni, ifade eder.

1. GENÇ İSTİHDAMININ VE GENÇ GİRİŞİMCİLİĞİNİN DESTEKLENMESİ MALİ DESTEK PROGRAMI (GM DP)

Bu başvuru rehberi, Genç İstihdamının ve Genç Girişimciliğinin Desteklenmesi Mali Destek Programı'na ilişkin kural ve uygulama esaslarını düzenlemektedir. Bu programın uygulanmasında; Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği¹, Kalkınma Ajansları Destek Yönetim Kılavuzu² ve Proje Uygulama Rehberi³ esas alınacaktır. Program başvuru rehberinde ve bahsi geçen mevzuatta hüküm bulunmayan hususlarda genel hükümlere müracaat edilecektir.

Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği kalkınma ajansları tarafından, kamu kurum ve kuruluşlarına, sivil toplum kuruluşlarına ve diğer gerçek veya tüzel kişilere sağlanacak mali ve teknik destekler ile bunların yönetimi, kullandırılması, uygulanması, izlenmesi, değerlendirilmesi ve denetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir. Belirtilen yönetmelik ile Ajans, belirli dönemler itibarıyla planlanan destek programları kapsamında, proje teklif çağrısı yöntemiyle proje karşılığı mali destek sağlayabilir.

Proje teklif çağrısı, belirli bir destek programı kapsamında, nitelikleri net bir şekilde belirlenmiş olan potansiyel başvuru sahiplerinin, önceden belirlenen konu ve koşullara uygun olarak proje teklifi sunmaya davet edilmesidir.

Bu kapsamda proje teklif çağrısı yöntemiyle hazırlanan Genç İstihdamının ve Genç Girişimciliğinin Desteklenmesi Mali Destek Programı'na ilişkin kurallar ve uygulama esasları detaylı olarak bu başvuru rehberinde anlatılmaktadır.

¹ <https://www.sanayi.gov.tr/mevzuat/yonetmelik/mc0307011126>

² <https://www.sanayi.gov.tr/mevzuat/diger/mc0909018204>

³ <https://www.sanayi.gov.tr/mevzuat/diger/mc0909018205>

1.1. Giriş

Kalkınma Ajanslarının amacı; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle Cumhurbaşkanınca belirlenen politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, gelişmenin sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmaktır.

Serhat Kalkınma Ajansı (SERKA) da bu amaç doğrultusunda 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun'a istinaden 25 Temmuz 2009 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla kurulmuş, kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur. Serhat Kalkınma Ajansı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının koordinasyonunda TRA2 Bölgesi'nde (Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars) faaliyet göstermektedir.

Yukarıda belirtilen sorumluluk alanları ve amaçlar çerçevesinde Serhat Kalkınma Ajansı'nın hazırlamış olduğu TRA2 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı'nda, Bölge vizyonu aşağıdaki şekilde ifade edilmiştir:

“Doğal zenginliğiyle tanınmış, turizm ve tarımsal ürünleriyle markalaşmış, sınırları aşan kültürel mirasın imkânlarından yararlanmış, rekabet gücü yüksek işletmeleriyle ülkenin Kafkasya ve Orta Asya'ya açılan ticaret ve lojistik merkezi bir Serhat Bölgesi.”

Bu vizyonu gerçekleştirme yolunda atılacak adımlarda, Bölge Planında ifade edilmiş olan amaçlar ve hedefler belirleyici olacaktır.

Serhat Kalkınma Ajansı 2014-2023 Bölge Planı'nda Gelişme Eksenleri, öncelikler ve tedbirler; saha araştırmaları, anketler ve il çalıştayları ile belirlenmiştir. Katılımcı bir yaklaşımla belirlenen stratejilerin üst ölçekli planlar (10. Kalkınma Planı, BGUS ve Orta Vadeli Program vb.) ile uyumlu olmasına dikkat edilmiştir. TRA2 Bölge Planı'na göre bölgedeki 4 (dört) temel gelişme eksenini “Sosyal Kalkınma, Çevresel Sürdürülebilirlik, Erişilebilirlik ve Rekabet Edebilirlik” olarak ortaya çıkarmaktadır.

Söz konusu gelişme eksenleri ve bu eksenler çerçevesinde alınması planlanan tedbirler doğrultusunda Ajansın kuruluşundan itibaren geçen süre zarfında uygulanan plan ve projelerin yanı sıra kurumlar arası koordinasyonun sağlanması, tanıtım faaliyetlerinin yürütülmesi ve yenilikçi fikirlerin hayata geçirilmesi ile Serhat Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan raporlar Bölge vizyonuna ulaşılması yönünde kayda değer bir mesafe kat edilmesini sağlamıştır. Bölgesel kalkınmada önemli bir faktör olan kalkınma ajansları, görünürlüklerini ve etkinliklerini artırmak adına özellikle ulusal ölçekte önem

arz eden ve geleceğe yönelik konulardan bir tema belirlemekte ve yıl boyunca çalışmalarını bu tema etrafında yoğunlaştırmaktadırlar. Bu kapsamda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ve kalkınma ajanslarının istişareleri sonucunda 2022 ve 2023 yılları teması olarak “Genç İstihdamı” teması belirlenmiştir. “Genç İstihdamı” teması kapsamında genç istihdamının artırılması ve genç girişimciliğin sağlanması temel amaçtır. Ayrıca tema kapsamında; gençlerin nitelikli işgücü olarak yetiştirilmesi için eğitim kurumlarının niteliğinin artırılması, reel sektörün ihtiyaç duyduğu becerilerin tespit edilerek gençlere bu becerilerin kazandırılması, genç nüfusun becerilerine uygun iş alanlarına yönlendirilerek işgücü piyasasındaki beceri uyumsuzluğunun asgari düzeye indirilmesi, geleceğin mesleklerine uygun işgücü yetiştirilmesi, mesleki eğitimin ve girişimciliğin geliştirilmesi gibi konular temel müdahale alanları olarak ön plana çıkmaktadır. Bu kapsamda, 2022-2023 yıllarında kalkınma ajanslarının “Genç İstihdamı” teması altında faaliyetlerini önceliklendirmesi kararlaştırılmıştır.

On Birinci Kalkınma Planı’nda gençlerin istihdamı konusu vurgulanmış ve Plan kapsamında “gençlerin güçlü yaşam becerilerine, insani ve millî değerlere sahip olarak yetişmelerinin, iktisadi ve sosyal hayata ve karar alma mekanizmalarına aktif katılımlarının sağlanması” ve “başta kadın ve gençler olmak üzere özel politika gerektiren grupların istihdamının artırılması” temel amaçları arasında yer almıştır.

Plan doğrultusunda, 2023 yılına kadar genç işsizliğinin düşürülmesi hedefi kapsamında, gençlerin işgücüne katılımının ve istihdamının artırılması adına politika ve eylemlere yönelik olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı koordinasyonunda Ulusal Genç İstihdam Stratejisi ve Eylem Planı (2021-2023) hazırlanmıştır. Stratejinin temel politika eksenleri; eğitim-istihdam ilişkisinin güçlendirilmesi, ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin istihdamının artırılması, geleceğin işleridir.

TRA2 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı da gençlerin istihdamı ile ilgili, üst ölçekli planlarla uyumlu bir şekilde Bölge illerinde bulunan genç ve işsiz nüfusun öncü sektörlerde ve personel temininde güçlük çekilen alanlarda istihdam edilmesinin yanı sıra girişimciliğe yönelik aktif işgücü politikaları uygulanarak özellikle gençlerin işgücüne katılımının sağlanması gerektiğinin üzerinde durulmuştur. Bu kapsamda; Gelişme Eksen 1: Sosyal Kalkınma altında yer alan “İşgücünün beceri seviyesinin yükseltilmesi ve istihdam edilebilirliğinin artırılması” ve “Kurumsal kapasitenin arttırılması”; Gelişme Eksen 4: Rekabet Edebilirlik altında yer alan “Girişimcilik altyapısı ve kültürünün geliştirilmesi”, “İmalat sanayinde verimlilik ve katma değer artırılması” ve “Turizmde bölgesel marka olunması” öncelikleri belirlenmiştir.

Kalkınma Ajansları, 2018 yılından itibaren Sonuç Odaklı Programlar (SOP) üzerinden ilerleyen bir çalışma modeline geçmiştir. Ajansımız da 2021-2024 yılları arasında; Turizm Destinasyonlarının Geliştirilmesi ve Markalaşması Sonuç Odaklı Programı(TSOP), Kırsal Ekonominin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı(KSOP) ve İmalat Sanayinin Geliştirilmesi ve İstihdamın Artırılması(İSOP) Sonuç Odaklı Programını uygulayacaktır.

TSOP kapsamında “Turizm işletmelerinin ve turizm paydaşlarının insan kaynakları kapasitesinin güçlendirilmesi ile hizmet kalitesinin artırılması” ve “Kış, doğa, kültür, hüzn ve inanç turizmi gibi farklı destinasyonların oluşturulması, markalaştırılması ve tanıtılması”, KSOP kapsamında “Kırsal ekonomide ortak iş yapma kültürünün güçlendirilmesi; kadın ve genç girişimciliğinin, kooperatifçiliğinin ve üretici birliklerinin geliştirilmesi” ve “Tarım ve hayvancılık ürünlerinin katma değerinin artırılması, üretim yapan işletmelerin insan kaynakları kapasitesinin güçlendirilmesi”, İSOP kapsamında ise “Bölgedeki işletmelerin tasarım ve ürün geliştirme yeteneklerinin artırılması yanı sıra kapasite olarak ilerleme kaydeden firmaların kurumsal yönetim yetkinliklerinin geliştirilmesi” destek programı ile ilgili özel amaçlardır. Destek programının içeriğinin, Bölge Planı ve Ajansın sonuç odaklı programlar kapsamında belirlediği özel amaçlarla yukarıda da aktarıldığı üzere doğrudan ilgili olduğu görülmektedir.

Genç nüfusun yoğunluğu bakımından önemli bir potansiyele sahip olan ülkemiz ve Bölgemizde, gençlerin ilgi ve yeteneklerine uygun iş alanlarında faaliyet göstererek üretim süreçlerine dahil edilmesi ekonomik ve sosyal kalkınmanın sağlanmasında büyük önem arz etmektedir.

Teknolojinin ve dijitalleşmenin de etkisiyle zaman içerisinde değişen iş gücü piyasası, üretim biçimi ve iş yapma biçiminde görülen değişikliklerin gerektirdiği becerilerin doğru bir şekilde analiz edilmesi ve bu becerilerin genç nüfusa kazandırılması gerekmektedir.

Dünyada işsizlikten en çok etkilenen kesimlerin başında gençler gelmektedir. Gençlerin işsiz olmalarında; eğitime katılma oranının artması, deneyim eksikliği, iş piyasasının ihtiyaç duyduğu özelliklere sahip olunmaması gibi durumları saymak mümkündür. Türkiye’de genç nüfusun önemli bir kısmının ne eğitimde ne de istihdamda yer alması gençlik potansiyelinin yeterince değerlendirilemediğine işaret etmektedir. Toplam nüfus içinde genç nüfus payının fazla olması genç işsizliği baskısını artırmaktadır. 2022 yılı Ocak ve Şubat ayı verilerine göre Türkiye geneli 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı %21.2 olup istihdam oranı %32.8’dir. Bu yaş grubunda işgücüne katılma oranı ise %41.6 seviyesinde gerçekleşmiştir. Ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin oranı 2019 yılında %26,0 iken 2020 yılında %28,3’e yükselmiştir. TRA2 Bölgesinde işgücüne katılma oranının

yaklaşık %50 civarında olduğu görülmektedir ve 2021’de işsizlik oranı %13.7 olarak tespit edilmiştir. Bölgenin toplam nüfusunun yaklaşık %35,5’ini 15-34 yaş arası gençler oluşturmaktadır. Bölgede 15-24 yaş grubundaki toplam işsizlik oranı %22,6 olup 25-34 yaş için istihdam oranı da %54’tür. Türkiye genelinde ise 15-24 yaş grubundaki toplam işsizlik oranı yine %22,6 olup 25-34 yaş için istihdam oranı da %60’tır. Bölgede yaklaşık 373.000 kişi ise işgücüne dâhil değildir⁴. 4.700 civarı genç ile birebir görüşme yapılarak oluşturulan TRA2 Gençlik Profili Araştırması’nda bölgedeki gençlerin; yaşadıkları şehirlerden %58’inin memnun olmadığı, iş bulma ve iş kurmada problemler yaşadığı ve sosyal altyapı eksikliği nedeniyle boş zamanlarının çoğunluğunu evde geçirdiklerinin tespitleri yer almaktadır. Aynı araştırma kapsamında elde edilen veriler incelendiğinde gençler için en büyük sorunların başında işsizlik, istihdam alanının kısıtlı olması ve proje fikirlerini hayata geçirememeleri olduğu tespit edilmiştir. Bölgede yeterli istihdam olanağı veya becerilerine uygun iş bulamayan genç nüfusun ise gelişmiş bölgelere göç ettiği görülmektedir.

Söz konusu destek programı sayesinde gençlerin istihdamının artırılmasının ve gençlerin proje fikirlerini hayata geçirmesinin yanı sıra kapasite, altyapı ve yenilikçilik eksikliği yaşayan sektörlerin sorunlarına çözüm sunulması amaçlanmaktadır. Bölge için önem arz eden turizm sektöründe gençlerin aktif rol almasını sağlayarak sektörün canlandırılması; hizmet sektörünün gelişmesi ile Bölgeye gelen memurların ortalama çalışma süresinin ve turistlerin geceleme sayısının uzaması, halkın yaşam memnuniyet düzeyinin artması hedeflenmektedir.

Ajansın 2022 yılı Çalışma Programı onayı sonrasında program tasarımı çalışmalarına başlanılmış ve bu kapsamda Bölgedeki aktörler ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bölgede öne çıkan sektörlerdeki ihtiyaçlar ve gençlerin iş kurmaya yönelebileceği alanlar tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra, destek sağlayan kurum kuruluşlarla görüşülerek Genç İstihdamının ve Genç Girişimciliğinin Desteklenmesi Mali Destek Programı’nın çerçevesi netleştirilmiş, kurumlar tarafından verilen desteklerin birbiri ile uyum ve tamamlayıcılığı ön planda tutulmuştur. Görüşmelerde özellikle KOSGEB’in verdiği destekler ile programın çakışmayacak şekilde kurgulanmasının önem arz ettiği görülmüştür.

KOSGEB İl Müdürlüklerinin beyanına göre; özellikle hizmet sektöründe yeni iş kurmak isteyen genç girişimci adayları tarafından müdürlüklere oldukça fazla talep iletilmekle birlikte 2022 yılı itibariyle KOSGEB’in bu alanda destek programı bulunmaması nedeniyle bu talepler karşılanamamaktadır.

Bu kapsamda edinilen bilgilerden hareketle genel olarak KOSGEB’in destek verdiği imalat sektörü, program kapsamı dışında bırakılarak bir çerçeve çizilmeye çalışılmıştır. Ancak her ne kadar KOSGEB

⁴ <https://biruni.tuik.gov.tr/bolgeselistatistik/tabloOlustur.do>

tarafından destekleniyor olsa da Genç İstihdamı teması kapsamında tasarlanan bu mali destek programının bir amacının da bölgesel dar boğazların ortadan kaldırılması olduğu için Bölge açısından önem ve eksiklik arz eden hediyelik eşya üretimi, kozmetik ve kimya ürünleri üretimi gibi sektörler ile gençlerin mezun olduktan sonra Bölgede iş alanı bulmadığı; kaynakçılık, mobilya imalatı vb. sektörler de destek programı kapsamına alınmıştır. Yine KOSGEB'in %75-90 arasında destek verdiği imalat sektörünün kapsamında olsa da tekstil atölyelerine verilen destek üst limitinin 300.000 TL olması nedeniyle, istihdam kapasitesi daha fazla olan proje sahiplerinin %50'ye kadar destek oranı ve 500.000 TL'ye kadar üst limiti olan Ajans desteğine yönelebileceği değerlendirilmiştir.

Ajans, 2014-2023 TRA2 Bölge Planı'nda belirlenen "Gelişme Eksenleri" ve bu eksenler çerçevesinde alınması gerekli "Tedbirler", On Birinci Kalkınma Planı, "Genç İstihdamı" teması, 2022 yılı Çalışma Programında belirlenen Sonuç Odaklı Programlar ve TRA2 Bölgesi içinde yapılan araştırmaların sonuçları dikkate alındığında genç istihdamının artırılması ve Bölgenin önde gelen sektörlerin canlandırılması amacıyla "Genç İstihdamının ve Genç Girişimciliğinin Desteklenmesi Mali Destek Programı"nı uygulayacaktır.

1.2. Programın Amaçları ve Öncelikleri

Bu programın amacı, "**Gençlerin istihdamının artırılması ve kendi işlerini kurmalarının sağlanması ile Bölgenin önde gelen sektörlerinin canlandırılması.**" olarak belirlenmiştir.

Programın öncelikleri aşağıda sıralanmıştır:

Öncelik 1: 18-34 yaş aralığındaki gerçek kişilerin veya paylarının en az yarısı 18-34 yaş aralığında olan bir kişiye ait şirketlerin başvuru sahibi olduğu aşağıda belirtilen sektörlerle yönelik projelerin desteklenmesi

Öncelik 2: Aşağıda belirtilen sektörlerdeki mevcut işletmelerin meslek okulu mezunu 18-34 yaş aralığında en az 1 kişiyi (talep edilen destek miktarına göre kademelendirilerek artırılabilecektir⁵) en az 1 yıl çalıştırması koşulu ile sunacağı projelerin desteklenmesi

Destek programı kapsamında sadece aşağıda belirtilen sektörlerle yönelik projeler uygun projeler olarak kabul edilecektir ve bu sektörlerin dışında kalan projelere destek verilmeyecektir.

⁵ Proje uygulama dönemi içinde 1 yıldan az olmamak üzere;
100.000,00-200.000,00 TL aralığında ise; 1 kişi istihdam edilecek
200.000,01-400.000,00 TL aralığında ise; 2 kişi istihdam edilecek
400.000,01-500.000,00 TL aralığında ise; 3 kişi istihdam edilecek

Bahsi geçen sektörler şunlardır:

Restoran, kafe, otel, hediyelik eşya üretimi, oto bakım-onarım, kaynakçılık, mobilya imalatı, kimyasal ürünler imalatı, kozmetik ürünlerin imalatı, unlu mamuller üretimi (ekmek fırınları hariç), çağrı merkezleri, tekstil atölyelerine yönelik projeler

Başvuracak projelerin konusu, yukarıda sayılan öncelik alanlarından en az birine yönelik olmalıdır.

1.3. Serhat Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak

Genç İstihdamının ve Genç Girişimciliğinin Desteklenmesi Mali Destek Programı'nın bütçesi **7.000.000,00 TL** olarak öngörülmüştür.

Desteklerin Tutarı

Bu program çerçevesinde verilecek destekler aşağıda belirtilen asgari ve azami tutarlar arasında olacaktır:

Öncelik 1 ve Öncelik 2 kapsamındaki projeler için destek tutarı:

- **Asgari tutar: 100.000 TL**
- **Azami tutar: 500.000 TL**

Öncelik 1 ve Öncelik 2 kapsamında sunulan projelerde hiçbir destek, projenin toplam uygun maliyetinin **%25'inden az** ve **%50'sinden fazla** olamaz. Bu değerlerin dışında kalan destek taleplerini içeren projeler, değerlendirmeye alınmayacaktır. Bütçenin kalan tutarı, sözleşmeyi imzalayan taraf olması sebebiyle, başvuru sahibi tarafından eş-finansman olarak karşılanmalıdır. Başvuru sahibinin proje eş finansmanını proje ortaklarından, iştirakçilerden ve/veya üçüncü taraflardan sağlayacağı nakdi katkılar ile karşılayabilmesi mümkündür. Her halükârda, sözleşmeyi imzalayan taraf olması sebebiyle eş finansman yükümlülüğü yararlanıcının kendi taahhüdü hükmünde olup; yerine getirilmemesi durumunda yararlanıcı bizzat sorumlu olacaktır.

Eş finansman kapsamındaki harcamalar ve diğer tüm harcamalar sözleşmede belirtilmesi halinde proje hesabı üzerinden gerçekleştirilecektir. Aynı katkılar eş finansman olarak kabul edilmez.

1.4. Programın Künyesi

Programın Künyesi	
Programın Adı	GENÇ İSTİHDAMININ VE GENÇ GİRİŞİMCİLİĞİNİN DESTEKLENMESİ MALİ DESTEK PROGRAMI (GMDP)
Program Referans No	TRA2/23/GMDP
Programın Amacı	Gençlerin istihdamının artırılması ve kendi işlerini kurmalarının sağlanması ile Bölgenin önde gelen sektörlerinin canlandırılması
Programın Öncelikleri	<p>Öncelik 1: 18-34 yaş aralığındaki gerçek kişilerin veya paylarının en az yarısı 18-34 yaş aralığında olan bir kişiye ait şirketlerin başvuru sahibi olduğu aşağıda belirtilen sektörlere yönelik projelerin desteklenmesi</p> <p>Öncelik 2: Aşağıda belirtilen sektörlerdeki mevcut işletmelerin meslek okulu mezunu 18-34 yaş aralığında en az 1 kişiyi (talep edilen destek miktarına göre kademelendirilerek artırılabacaktır) en az 1 yıl çalıştırması koşulu ile sunacağı projelerin desteklenmesi</p> <p>Destek programı kapsamında sadece aşağıda belirtilen sektörlere yönelik projeler uygun projeler olarak kabul edilecektir ve bu sektörlerin dışında kalan projelere destek verilmeyecektir. Bahsi geçen sektörler şunlardır:</p> <p>Restoran, kafe, otel, hediyelik eşya üretimi; oto bakım-onarım, kaynakçılık, mobilya imalatı, kimyasal ürünler imalatı, kozmetik ürünlerin imalatı, unlu mamuller üretimi (ekmek fırınları hariç), çağrı merkezleri, tekstil atölyelerine yönelik projeler</p>
Programın Bütçesi	7.000.000 TL
Proje Bütçesi	Asgari Tutar: 100.000 TL Azami Tutar: 500.000 TL
Ajans Destek Oranı	% 25 - %50
Proje Süresi	Asgari 6, Azami 15 ay
Uygun Başvuru Sahipleri	<ul style="list-style-type: none">18-34 yaş aralığındaki gerçek kişiler veya paylarının en az yarısı 18-34 yaş aralığında olan bir kişiye ait şirketlerProgram önceliklerinde belirtilen sektörlerde hizmet veren mevcut işletmeler
Son Başvuru Tarihi	KAYS üzerinden son başvuru tarihi: 17.01.2023 Saat: 23:59 Taahhütname için son teslim tarihi: 24.01.2023 Saat: 17:00

1.5. Programın Mantıksal Çerçevesi

2022 yılı Genç İstihdamının ve Genç Girişimciliğinin Desteklenmesi Mali Destek Programı (GMDP) kapsamında hazırlanan mantıksal çerçeve aşağıdaki gibidir:

	Program Mantığı	Objektif Şekilde Doğrulanabilir Başarı Göstergeleri	Doğrulama Kaynak ve Araçları
Genel Amaç	<ul style="list-style-type: none"> Bölgenin imalat sanayi altyapısının güçlendirilerek; sektörde faaliyet gösteren işletmelerin üretim kapasitelerinin artırılması, Bölge ve ülke ihtiyaçlarına cevap verecek seviyeye ulaşması, ihracat yeteneklerinin geliştirilmesi ile mesleki eğitimlerle beşeri sermayelerinin geliştirilerek istihdamın artırılması TRA2 Bölgesi'nin sahip olduğu kırsal değerlerle; Bölgenin üretkenlik, verimlilik ve refah düzeyinin artırılması TRA2 Bölgesi'ndeki mevcut turizm destinasyonlarının geliştirilerek markalaştırılması, yeni turizm destinasyonlarının oluşturulması ve Bölgenin turizmden elde ettiği gelirlerin artırılması 	<ul style="list-style-type: none"> Altyapısı Geliştirilen Firma Sayısı Kurumsal Kapasitesini Geliştiren Firma Sayısı İlk Defa İhracat Yapan Firma Sayısı İmalat Sanayine Yönelik Ürün Üreten Yeni Firma Sayısı Coğrafi İşaretli Ürün Sayısı Yöresel Hediyelik Eşya Sayısı Yıllık Ortalama Geceleme Sayısı Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisi Sayısı Bölgeye Gelen Turist Sayısı 	<ul style="list-style-type: none"> TÜİK Verileri Bakanlıkların Verileri Sektör Analiz Raporları Yararlanıcı Raporları Program İzleme Dokümanları Ajans Faaliyet Raporları

	Program Mantığı	Objektif Şekilde Doğrulanabilir Başarı Göstergeleri	Doğrulama Kaynak ve Araçları
Özel Amaç	Gençlerin istihdamının artırılması ve kendi işlerini kurmalarının sağlanması ile Bölgenin önde gelen sektörlerinin canlandırılması	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ne Eğitimde Ne İstihdamda Olan Gençlerin İstihdam Oranı ➤ Turizm, Hizmet ve Tekstil İmalatı Sektöründe Çalışan Genç Sayısı ➤ Üretim Kapasitesi ➤ İstihdam Edilen Genç Sayısı ➤ Genç Girişimci Sayısı ➤ Belgelendirilen Turistik Tesis Sayısı ➤ Alternatif Turizm Tesisi Yatak Kapasitesi ➤ Toplam Geceleme Sayısı 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Program Sonrası Değerlendirme Raporu ➤ TÜİK Verileri ➤ Ajans Araştırma Raporları
	<p>Öncelik 1: 18-34 yaş aralığındaki gerçek kişilerin veya paylarının en az yarısı 18-34 yaş aralığında olan bir kişiye ait şirketlerin başvuru sahibi olduğu aşağıda belirtilen sektörlerle yönelik projelerin desteklenmesi</p> <p>Öncelik 2: Aşağıda belirtilen sektörlerdeki mevcut işletmelerin meslek okulu mezunu 18-34 yaş aralığında en az 1 kişiyi (talep edilen destek miktarına göre kademelendirilerek artırılacaktır⁶) en az 1 yıl çalıştırması koşulu ile sunacağı projelerin desteklenmesi</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İstihdam Edilen Genç Sayısı ➤ Kendi İşini Kuran Kişi Sayısı ➤ Kurulan Yeni Tesis ve İşletme Sayısı ➤ Rehabilitasyon Edilen/Altyapısı İyileştirilen Tesis ve İşletme Sayısı 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Program İzleme Dokümanları ➤ Yararlanıcı Raporları

⁶ Proje uygulama dönemi içinde 1 yıldan az olmamak üzere; 100.000,00-200.000,00 TL aralığında ise; 1 kişi istihdam edilecek 200.000,01-400.000,00 TL aralığında ise; 2 kişi istihdam edilecek 400.000,01-500.000,00 TL aralığında ise; 3 kişi istihdam edilecek

	Program Mantığı	Objektif Şekilde Doğrulanabilir Başarı Göstergeleri	Doğrulama Kaynak ve Araçları
Beklenen Sonuçlar	<p>Destek programı kapsamında sadece aşağıda belirtilen sektörlerle yönelik projeler uygun projeler olarak kabul edilecektir ve bu sektörlerin dışında kalan projelere destek verilmeyecektir.</p> <p>Bahsi geçen sektörler şunlardır: Restoran, kafe, otel, hediyelik eşya üretimi; oto bakım-onarım, kaynakçılık, mobilya imalatı, kimyasal ürünler imalatı, kozmetik ürünlerin imalatı, unlu mamuller üretimi (ekmek fırınları hariç), çağrı merkezleri, tekstil atölyelerine yönelik projeler</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Modernize Edilen Veya Kurulan Alternatif Turizm Tesis Sayısı ➤ Hizmet Kalitesi ve Kapasitesi Artan İşletme/Tesis Sayısı ➤ Geliştirilen Yenilikçi Hizmet Sayısı ➤ Üretim Miktarı ➤ Ürün Çeşidi Sayısı ➤ Turizm Personeli Sayısı ➤ Restorasyonu Yapılan Yapı Sayısı 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Program Kapanış Raporları ➤ TÜİK verileri
Faaliyetler	<p>Bu rehberde 2.1.3 – Uygun Proje Konuları⁷ başlığında yer verilmiştir.</p>	<p>Bu rehberde 3. Performans Göstergeleri başlığında yer verilmiştir.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Program İzleme Dokümanları ➤ Yararlanıcı Raporları ➤ Program Kapanış Raporları

⁷ 2.1.3 Uygun Projeler: Destek Başvurusu Yapılabilecek Projeler

2. BU TEKLİF ÇAĞRISINA İLİŞKİN KURALLAR

Bu bölümde; Genç İstihdamının ve Genç Girişimciliğinin Desteklenmesi Mali Destek Programı çerçevesinde finanse edilen projelerin sunulması, seçilmesi ve uygulanması ile ilgili kurallar, **“Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği”** ve **“Destek Yönetim Kılavuzu”** ile **“Proje Uygulama Rehberi”** hükümlerine uygun olarak açıklanmaktadır. Başvuru sahipleri başvuruda buldukları andan itibaren bu mevzuat hükümlerini ve bu başvuru rehberinde yer alan bütün hususları kabul etmiş sayılırlar.

Serhat Kalkınma Ajansı, bu destek programını zorunlu hallerin ortaya çıkması halinde desteklenecek proje listesi ilan edilmeden önce iptal etme hakkını saklı tutar. Bu durumda başvuru sahipleri Ajanstan herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

Destek için başvurusu yapılan projeler, Ajans tarafından her zaman eğitim amaçlı olarak ve sahibinin ayrıca muvafakati aranmaksızın kullanılabilir. Böyle bir durumda projede yer alan gerçek ve tüzel kişilere ait şahsi bilgiler ve mesleki sır niteliğindeki bilgiler ifşa edilmeyecektir.

2.1. Uygunluk Kriterleri

Mali destek sağlanacak projelere yönelik olarak üç temel uygunluk kriteri aranmaktadır:

- Başvuru sahibi ve ortaklarının uygunluğu
- Projelerin uygunluğu
- Maliyetlerin uygunluğu

2.1.1. Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu

Bu teklif çağrısının uygun başvuru sahipleri aşağıda belirtilen şartları sağlamak kaydıyla 18-34 yaş aralığındaki gerçek kişiler veya paylarının en az yarısı 18-34 yaş aralığında olan bir kişiye ait şirketler ile aşağıda belirtilen sektörlerdeki mevcut işletmeleri olabilir.

Bahsi geçen sektörler şunlardır:

Restoran, kafe, otel, hediyelik eşya üretimi, oto bakım-onarım, kaynakçılık, mobilya imalatı, kimyasal ürünler imalatı, kozmetik ürünlerin imalatı, unlu mamuller üretimi (ekmek fırınları hariç), çağrı merkezleri, tekstil atölyelerine yönelik projeler

Destek almaya hak kazanabilmek için, başvuru sahipleri aşağıda belirtilen koşulların tümüne uymalıdır:

- Kâr amacı güden tüzel kişiliğe haiz mevcut işletmelerin TRA2 Bölgesi'nde (Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars) yasal olarak kayıtlı veya merkezlerinin ya da yasal şubelerinin TRA2 Bölgesi'nde ve söz konusu teklif çağrısı için ilan edilen son başvuru tarihinden önce kurulmuş olması veya başvuru sahibinin gerçek kişi olması ve sunulacak projenin başarılı olması halinde, sözleşme aşamasında Ticaret ve Sanayi Odasına veya Esnaf ve Sanatçılar Odasına kayıtlı bir şahıs işletmesi kurması ve bunu belgelemesi,
- Projenin hazırlığından ve yönetiminden (eğer varsa ortakları ile birlikte) doğrudan sorumlu olması, aracı olarak hareket etmemesi,
- Başvuru Sahibinin Ajanstan hiç destek almamış olması veya Ajansla yaptığı destek sözleşmesinin sona ermesinin üzerinden (nihai ödeme tarihinden itibaren) en az bir yıl geçmiş olması,
- Yapılan başvuru çağrı merkezi veya imalat alanında ise KOSGEB'den bu konuda hiç destek almamış olması veya KOSGEB ile yaptığı destek sözleşmesinin sona ermesinin üzerinden en az bir yıl geçmiş olması ve bunu belgelemesi,
- Proje faaliyetinin başvuru sahibinin faaliyet alanları içerisinde bulunması ve bunu belgeleyebilmesi,
- Yönetmelikte öngörülen proje hesabını kendi adına açma, bu hesaba para aktarma ve bu hesaptan harcama yapma ehliyetine sahip olması,

Ayrıca, aşağıdaki halleri taşıyan başvuru sahipleri ve proje ortakları ajanstan mali destek alamazlar:

a) İflas etmişler veya tasfiye halinde bulunan ve bu durumları nedeniyle işleri kayyum veya vasi tarafından yürütülen, konkordato ilan ederek alacaklılar ile anlaşma yapmış, faaliyetleri askıya alınmış veya bunlarla ilgili bir kovuşturmanın konusu olanlar veya meri mevzuatta öngörülen benzer durumlarda olanlar,

- b) Kesinleşmiş yargı kararı (yani temyizi mümkün olmayan bir karar) ile mesleki faaliyete ilişkin bir suçtan mahkûm olanlar,
- c) Haklarında, görevlerini kötüye kullandıklarına dair kesinleşmiş mahkeme kararı olanlar,
- ç) Dolandırıcılık, yolsuzluk, bir suç örgütü içinde yer almak gibi suçlardan kesinleşmiş yargı kararı ile mahkûm olanlar,
- d) Herhangi bir kamu ihale prosedürüne veya diğer bir mali desteğe ilişkin yükümlülüklere uymayarak, sözleşmeyi ciddi bir şekilde ihlal ettiği tespit edilenler,
- e) Teklif çağrısına katılım koşulu olarak kalkınma ajansı tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin temin edilmesi sırasında yanlış beyanda bulunanlar veya bu bilgi ve belgeleri zamanında Ajansa sunmayanlar,
- f) Mevcut veya daha önceki teklif çağrılarının değerlendirilmesi sürecinde değerlendirme komitesini veya kalkınma ajansını etki altında bırakmaya veya gizli bilgi elde etmeye teşebbüs edenler,
- g) Sözleşme imzalandığı tarih itibarıyla;
- Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri⁸ dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden, yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere vergi dairelerine vadesi geçmiş borcu olanlar,
 - Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere sosyal güvenlik kurumuna vadesi geçmiş borcu olanlar,
 - Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden, söz konusu projeye Ajans tarafından sağlanacak destek tutarının yüzde üçü kadar ya da daha fazla bir meblağ için, herhangi bir nedenle haklarında kesinleşmiş haciz işlemi bulunanlar,
- ğ) Teklif edilen proje dolayısıyla menfaat ilişkisi içinde olanlar.

Yukarıda (a) ve (e)'de belirtilen durumlarda, teklif çağrısına katılma yasağı, ihlalin tespit edildiği tarihten sonraki iki yıl; (b), (c), (ç) (d) ve (f)'de belirtilen durumlarda, kararın tebliğ tarihinden itibaren dört yıl; (g)'de belirtilen durumda yazılı yükümlülüklerinin yerine getirilmesine dek; (ğ)'de yazılı durum için ise süresiz olarak söz konusudur. Destek Başvuru Formunun V. Bölümünde ("Başvuru Sahibinin Beyanı"), Başvuru Sahipleri, yukarıdaki (a)'dan (ğ)'ye kadar olan kategorilerin hiçbirine girmediklerine

⁸ 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3. maddesinde tanımlanan idareler.

dair beyanda bulunmalıdırlar. Özel sektör işletmelerine dönük desteklerde, tütün mamulü üreticileri ve tütün işleme tesisleri ile Türk Gıda Kodeksi Alkolsüz İçecekler Tebliğine uygun olmayan ürünlerin üretimini yapanlar başvuru sahibi ya da ortağı olamazlar. Yararlanıcıların proje uygulama döneminde ve projenin tamamlandığı tarihi izleyen bir yıllık süre içerisinde aynı ajansa başvurması mümkün değildir.

Bu hususlar KAYS'tan takip edilir. Bu sınırları aşan destek uygulamasına rastlanıldığında, bu tür sözleşmeler feshedilir ve sağlanan destek fer'ileriyle birlikte geri alınır.

Bu destek programından faydalanmak isteyen yararlanıcılar, **son üç yıl** içerisinde ulusal ve uluslararası kaynaklardan aldıkları mali destek tutarları ile başvuru yapmış oldukları ve yanıt bekledikleri mali destekleri, başvuru formunda belirtmek zorundadırlar. Hâlihazırda herhangi bir kamu kurum ya da kuruluşundan finansal destek alan projeler ile proje kapsamındaki faaliyetlere eş zamanlı olarak mali destek sağlanamaz.

- ▶ **ÖNEMLİ NOT:** KOBİ'lerin "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar" kapsamındaki destek unsurlarından yararlanan yatırım harcamalarına konu bir faaliyeti, Ajans tarafından sağlanan mali desteklerden yararlanamaz. Ayrıca, faydalanıcılar tarafından söz konusu Ajans desteklerinden yararlanan yatırım harcamaları için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na teşvik belgesi müracaatı yapılamaz. Bu hükme aykırı davranılması halinde, her iki durumda da Karar kapsamında yararlanan destekler, ilgili mevzuat çerçevesinde tahsil edilir. Projeleri başarılı bulunan başvuru sahiplerinin söz konusu durumda olmadıklarına ilişkin beyanı imzalayarak sözleşme imzalama aşamasında teslim etmeleri gerekmektedir.
- ▶ **ÖNEMLİ NOT:** Çağrı merkezi ve imalat alanında başvuru yapan yararlanıcıların söz konusu sektör özelinde KOSGEB'den destek almamış olması, almaları durumunda da proje kapanışının üzerinden en az 1 yıl geçmiş olması gerekmektedir. Aksi bir durumda proje başvurusu ön inceleme aşamasında elenecektir.
- ▶ **ÖNEMLİ NOT:** Başvuru sahibi ile başvuru sahibinin istihdam edeceğini taahhüt ettiği kişi(ler) arasında 1, 2 ve 3.derece kan hısımlığı bulunmamalıdır. Kan hısımlığı bulunmadığını gösterir Vukuatlı Nüfus Kayıt Örneği, başvurunun başarılı olması halinde Ajans tarafından talep edilecektir.

ÖNEMLİ NOT: Ajans, bu programın herhangi bir aşamasında, başvuru sahiplerinin/ortaklarının ve yasal temsilcilerinin milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen her türlü yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliğinin veya iltisafının ya da bunlarla irtibatının tespit edilmesi durumunda, söz konusu başvuru sahiplerine ait projeler sözleşmeye bağlanmamışsa sözleşme imzalamama; sözleşmeye bağlanmışsa, bu sözleşmeleri fesih etme ve her iki durumda da oluşan zarar ve/veya alacaklarını yasal faizi ile birlikte geri alma hakkını saklı tutar.

2.1.1. Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu

Başvuru sahipleri tek başlarına ya da ortak kuruluşlarla birlikte başvuruda bulunabilirler. Başvuru sahibinin ortakları projenin tasarlanmasına ve uygulanmasına katılabilecek ve yaptıkları masraflar destek yararlanıcısının yaptığı masraflarla aynı koşullarda kabul edilebilecektir.

Bu nedenle ortaklar, Bölüm 2.1.1.'de belirtilen koşullardan **“TRA2 Bölgesi'nde (Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars) yasal olarak kayıtlı veya merkezlerinin ya da yasal şubelerinin TRA2 Bölgesi'nde kurulmuş olması”** dışında, başvuru sahipleri ile aynı uygunluk kriterlerini karşılamalıdır. Başvuru sahibi ile ortaklar aynı türden olmalıdır. Proje teklifinde uygun olmayan ortakların yer alması, teklifin reddedilmesine neden olacaktır.

Ortak olacak kuruluşlar ortaklık beyanını doldurmalıdır. Başvuru Formunun Bölüm III-2'de yer alan Beyan, Başvuru Sahibinin ve tüm ortaklarının yasal yetki verilmiş temsilcileri tarafından imzalanmalıdır.

Projeye başvuru sahibi veya ortak kuruluşlar dışında diğer kuruluşlar da iştirakçi ya da alt yüklenici olarak dâhil olabilecektir. Ancak proje kapsamında gerçekleştirilecek mal ve hizmet satın alımlarının ortak veya iştirakçiler ile yararlanıcı, ortak ve iştirakçinin idaresi, denetimi veya sermayesi bakımından nüfuzu altında bulundurduğu gerçek ve tüzel kişilerden sağlanması mümkün değildir.

İştirakçiler

Başvuru Sahipleri ve ortakların uygunluk kriterlerini karşılamayan kuruluşlar da proje tekliflerine, o teklifin güvenilirliğini ve sürdürülebilirliğini artırmak amacıyla, **iştirakçi** olarak katılabilirler. İştirakçi kuruluşlar, proje teklifinde sponsorluk, teknik destek vb. sağlama gibi roller üstlenebilirler. Ancak yaptıkları harcamalar uygun maliyet olarak değerlendirilmez. İştirakçiler, başvuru sahipleri ve ortaklar için aranan uygunluk kriterlerine tabi değildir. İştirakçi kuruluşlar, katılımlarına dair beyanda bulunmalıdırlar. (Bkz. Başvuru Formu, Bölüm IV-2)

Alt Yükleniciler / Taşeronlar

Ortak veya iştirakçi olmayıp, projede yer alan bazı faaliyetlerin ihale edildiği kuruluşlardır. Alt yüklenicilerle yapılacak sözleşmeler, standart destek sözleşmesindeki kurallara tabidir. Yararlanıcı, ortak ve iştirakçinin idaresi, denetimi veya sermayesi bakımından nüfuzu altında bulundurduğu gerçek ve tüzel kişiler, aynı proje kapsamında alt yüklenici olamazlar.

► **ÖNEMLİ NOT:** Siyasi partiler ve bunların alt birimleri, hiçbir şekilde Başvuru Sahibi, proje ortağı ya da iştirakçi olarak proje başvurusunda bulunamazlar, proje uygulamalarında yer alamazlar.

2.1.3.Uygun Projeler: Destek Başvurusu Yapılabilecek Projeler

Bu rehberin **Bölüm 1.2'** de yer alan amaçlarına ve önceliklerine katkıda bulunan faaliyetler uygun proje konusu olarak kabul edilecektir. Ayrıca, proje konusunun uygunluğu hususu, Başvuru Formunun "gerekçeleştirme" bölümünde açıkça izah edilmelidir.

► **ÖNEMLİ NOT:** Aşağıda belirtilen sektörlerin dışında kalan projelere destek verilmeyecektir. Bahsi geçen sektörler aşağıdaki gibidir:

- Restoran, kafe, otel, hediyelik eşya üretimi,
- Oto bakım-onarım,
- Unlu mamuller üretimi (ekmek fırınları hariç)
- Kaynakçılık, mobilya imalatı, kimya ürünleri imalatı, kozmetik ürünlerin imalatı
- Çağrı merkezleri,
- Tekstil atölyelerine yönelik projeler

► **ÖNEMLİ NOT:** Proje kapsamındaki faaliyetler programın genel amacına hizmet edecek şekilde belirlenmiş olan 2 öncelikten (Öncelik 1 ve Öncelik 2) en az bir tanesine yönelik olarak düzenlenmelidir.

Süre

Bu program için **proje süresi asgari 6 ay azami 15 aydır**. Bu süre, sözleşmenin tüm taraflarca imzalandığı günden bir sonraki gün itibariyle başlar.

Yer

Projeler, Ajansın faaliyet gösterdiği TRA2 Düzey II Bölgesi (Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars) sınırları içerisinde gerçekleştirilmelidir. Ancak sergi, konferans, fuar ve benzeri etkinliklere katılım faaliyetleri, proje amaçlarının gerçekleştirilmesi için gerekli olduğu durumlarda, TRA2 Bölgesi dışında gerçekleştirilebilir. Her halükarda proje temel faaliyetleri bölge içerisinde gerçekleştirilmelidir.

Örnek Proje Konuları

Proje kapsamındaki faaliyetler programın genel amacına hizmet edecek şekilde belirlenmiş olan 2 öncelikten en az bir tanesine yönelik olarak düzenlenmelidir. Aşağıda bazı örnek proje konuları sıralanmıştır. **Bunlar sadece fikir verme amacıyla sunulmakta olup proje konuları sayılan örneklerle sınırlı değildir.** Programın amaçlarına hizmet eden ve proje konu başlıkları altında değerlendirilebilecek alanlarda hazırlanan projeler de mali destek kapsamına dâhil edilecektir.

- Turizm işletme belgeli yeni yatırımların (otel, butik otel, restoran, kafe vb.) yapılması (Ajans desteklerinde bütçede inşaat işlerine ayrılan tutar toplam destek tutarının %30'undan fazla olamayacaktır.)
- Bölgeye özgü hediyelik eşya ürünlerinin üretimi
- Bölgedeki turistik tesislerin kapasitelerinin ve hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik faaliyetler (Tescilli yapılarda faaliyet gösteren turistik tesislerde hizmet standartlarının yükseltilmesi, turizm işletme belgesinde yıldız ve kapasite artırma, yenilenebilir enerji uygulamaları, ulusal-uluslararası kalite belgeleri alımı vb.)
- Bölgede faaliyet gösteren turizm işletmelerinin kurumsallaşması ile ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımına yönelik faaliyetler (danışmanlık, internet sitesi, e-ticaret, kurumsal kimlik faaliyetleri vb.)
- Turistlerin bölgenin kültürünü/geleneklerini yaşayarak deneyimleyebileceği (örneğin; köy yaşantısını, geleneksel usullerle balık avlamayı vb. deneyimleyebileceği aktiviteler içeren oteller, restoranlar vb.) projeler

- Kaynakçılık, mobilya imalatı, kimya ürünleri imalatı, kozmetik ürünlerin imalatı gibi Bölgenin potansiyellerini değerlendiren üretim projeleri
- Çağrı merkezlerinin kurulması ve merkezlerin hizmet kalitesini artırıcı nitelikte projeler,
- Oto-bakım onarım işletmelerinde yenilikçi ve verimlilik artırıcı otomasyon uygulamalarının kullanımına yönelik projeler
- Unlu mamul ve tekstil imalatında kaynak verimliliği, temiz üretim ve eko-verimlilik uygulamalarını destekleyen, ürün sayısının ve çeşitliliğinin artırılmasını gözeterek, katı ve sıvı atıkların çevreye verdiği zararların engellenmesi ile atık yönetimi ve geri dönüşümü destekleyen, üretim maliyetlerinin düşürülmesine katkı sunabilecek teknolojik modernizasyon projeleri
- Tekstil imalat alanlarının oluşturulması, tekstil imalatı sanayisinde üretilebilecek yöresel ürünlerin marka değerine katkı sunabilecek ve ihracat edilebilirliklerini artıracak nitelikteki faaliyetler, (Ajans desteklerinde bütçede inşaat işlerine ayrılan tutar toplam destek tutarının %30'undan fazla olamayacaktır.)
- İlgili sektörlerdeki firmaların bölgesel rekabeti sürdürebilmesi açısından üretim maliyetlerinin düşürülmesi ve üretim kapasitesinin artırılmasına katkı sunabilecek teknolojik modernizasyon projeleri,
- Mevcut ve yeni pazarlardaki gücü artırmak için sürdürülebilir ihracat anlayışının benimsendiği, sanayi – üniversite – kamu bağlantısı kuran projeler,

Uygun Olmayan Faaliyetler

Programın amacının gerçekleştirilmesine katkıda bulunacak ve program önceliklerinden en az birinin kapsamına giren tüm projeler uygun olmakla birlikte, tüm projeler her koşulda meri mevzuata uygun olmalı ve aşağıdaki konuları kesinlikle içermemelidir:

- Siyasi veya etnik içerikli proje ve faaliyetler,
- Hukuka, kamu düzenine, genel sağlığa ve toplumun genel ahlak anlayışına aykırı faaliyetler,
- Çiftçiler tarafından sözleşmeli üretilip, tütün alıcıları tarafından satın alınan tütün üretimi haricinde tütün üretimi,

- Türk Gıda Kodeksi Alkolsüz İçecekler Tebliğine uygun olmayan ürünlerin üretimi,
- Bankacılık, sigortacılık, mali hizmetler,
- Döviz spekülasyonu ve mali spekülasyonlar içeren faaliyetler; borsa yatırımları,
- Gayrimenkul yatırımları,
- Çalıştaylar, seminerler, konferanslar veya kongrelere katılım için bireysel sponsorluklar,
- Eğitim veya kurslar için bireysel burslar,
- Hibe verme amaçlı projeler (diğer kişi ya da kuruluşlara hibe (maddi veya ayni) veya kredi sağlamak için),
- Akademik araştırma ve fizibilite çalışmaları (daha büyük bir projenin parçası değilse),
- Yerel kuruluşların rutin faaliyetlerini finanse etmeyi teklif eden, özellikle faaliyet giderlerini kapsayan projeler,
- Ajans ile sözleşme imzalanmadan önce başlatılan veya aynı proje ve proje kapsamında desteklenmesi talep edilen faaliyet yahut harcama kalemleri için diğer kaynaklardan finanse edilen projeler.

ÖNEMLİ NOT: Ajans ile sözleşme imzalanmadan önce başlatılan, aynı faaliyet için herhangi bir kamu kurum veya kuruluşundan finansal destek alan proje ya da proje kapsamındaki faaliyetler ile diğer kaynaklardan (Avrupa Birliği, Büyükelçilik Hibeleri, Dünya Bankası, UNDP, UNESCO, Tarım ve Orman Bakanlığı, TKDK, KOSGEB, vb.) finanse edilen projeler için Serhat Kalkınma Ajansı Mali Destek Programlarına başvurulamaz. Ancak yararlanıcılar, kendilerinin karşılamak zorunda oldukları eş finansman tutarını, banka ya da finans kuruluşlarından kredi yoluyla temin edebilirler. Böyle bir durumda, alınan kredilere karşılık projede alınan ekipmanlar rehin olarak gösterilemez.

ÖNEMLİ NOT: Proje amacı ile doğrudan bağlantısı kurulamayan şartname satışı, proje faaliyetleri arasında yer alan eğitimlere katılım gibi konulardan gelir elde edilmesi durumlarında elde edilen gelir tespit edildiği ölçüde proje bütçesinden düşülür.

Proje Başvuruları ve Mali Destek Almaya İlişkin Özel Düzenlemeler

Bir başvuru sahibi aynı takvim yılı içerisinde tüm proje teklif çağrılarına yönelik olarak en fazla **2 (iki)** adet proje ile başvurabilir ve Serhat Kalkınma Ajansı, **aynı takvim yılı içerisinde en fazla bir tanesi için mali destek sağlayabilir**. Başvuru sahipleri tarafından belirtilen bu sınırların üzerinde başvuru yapılması halinde, başvuru tarihi ve saati önce olan proje teklifi dikkate alınacak ve diğerleri değerlendirme dışı bırakılacaktır.

Bir başvuru sahibinin, destek almaya uygun birden fazla teklif sunması halinde; destek, değerlendirme sürecinde en yüksek puanı alan projesine verilir. Bunun yanında, bir takvim yılı içerisinde sözleşme yapılan kâr amacı güden gerçek ve tüzel kişiler, proje uygulama döneminde ve projenin tamamlandığı tarihi izleyen bir yıllık süre içerisinde Ajansa başvuramaz. Bu sınırları aşan destek uygulamalarına ilişkin sözleşmeler feshedilir ve sağlanan destek ferileriyle birlikte geri alınır.

Aynı katkılar eş finansman olarak kabul edilmemektedir.

Bütçede eğitim ve varsa projenin yönetimi ile ilgili proje koordinatörü vb. ihtiyaçları kalemi için tahsis edilen toplam tutar, toplam uygun maliyetlerin % 10'unu aşmamalıdır.

2.1.4. Maliyetlerin Uygunluğu

Destek için sadece "uygun maliyetler" dikkate alınabilir. Bu nedenle bütçe, hem bir maliyet tahmini hem de "uygun maliyetler" için tavan niteliğindedir. Uygun maliyetler götürü maliyetlere değil, gerçek maliyetlere (yani projenin uygulanması sırasında yapılacak fiili maliyetler) dayandırılmalıdır. Kâr amacı güden gerçek ve tüzel kişilerin proje kapsamında yapacağı harcamalarda KDV muafiyeti söz konusu değildir.

Projede gerçekleştirilecek tüm maliyetlerin, bu rehberin ekinde yer alan proje bütçesi (EK B) standart formuna göre hazırlanarak KAYS üzerinde girişleri yapılmalıdır.

Bu programda bir maliyetin uygun maliyet olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki genel koşullar aranmaktadır:

- Projenin uygulama süresi içinde gerçekleşmesi (nihai denetim maliyetleri hariç),
- Projenin yürütülmesi için gerekli ve gerçekçi mali yönetim prensipleriyle uyumlu olması; maliyet etkinliği sağlaması,

- Yararlanıcı veya ortağı tarafından gerçekleştirilmesi,
- Yararlanıcının ya da ortağının hesaplarında ya da vergi belgelerinde kayıtlı, tanımlanabilir ve doğrulanabilir olması; orijinal destekleyici belgelerle desteklenmesi gerekir.

Proje uygulamalarında ortaya çıkan bütün maliyetler destek kapsamına girmemektedir. Bu çerçevede, maliyetlerin uygunluğuna ilişkin esaslar aşağıda belirtilmektedir:

Uygun Maliyetler

Uygun doğrudan maliyetler ve uygun dolaylı maliyetler olmak üzere iki türlü uygun maliyet bulunmakta olup, aşağıda tanımlanmaktadır:

a. Uygun doğrudan maliyetler:

Uygun doğrudan maliyetler, projenin yürütülmesi için gerekli olan, yararlanıcı veya ortağı tarafından gerçekleştirilen ve gerçek tutarlar üzerinden hesaplanan maliyetlerdir:

- Piyasa fiyatlarına uygun olmaları ve projenin uygulanabilmesi için gerekli olmaları koşulu ile yeni ekipman ve hizmet (nakliye, kira vb.) satın alma maliyetleri⁹,
- Proje bütçesinin %5'ini geçmemek kaydıyla sarf malzemesi maliyetleri,
- Proje bütçesinin % 5'ini aşmayacak şekilde ve yalnızca sınırlı deneme üretimi için kullanılan hammadde maliyetleri,
- Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve ajans tarafından sağlanan mali desteğin **%30'unu** geçmemek koşuluyla, küçük ölçekli yapım işleri
- Taşeron maliyetleri

b. Uygun dolaylı maliyetler

Uygun dolaylı maliyetler, başka bir bütçe kalemi altında verilen maliyetleri içermeyen ve genel idari giderleri (elektrik, su, ısınma maliyetleri vb.) karşılamak üzere projenin toplam uygun maliyetlerinin **%2'sini aşmayacak** şekilde belirlenmiş olan götürü tutardır.

⁹ Ajans destekleri kapsamında yapılacak ihalelerde 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 63. maddesinde yer alan yerli istekliler lehine ilişkin düzenlemeler uygulanır.

► **ÖNEMLİ NOT:** Bütçede eğitim ve varsa projenin yönetimi ile ilgili proje koordinatörlüğü vb. yönetim ihtiyaçları kalemi için tahsis edilebilecek tutar projenin toplam uygun maliyetlerinin % 10'unu aşamaz.

Uygun Olmayan Maliyetler

Ajans tarafından uygulanacak destek programlarında hiçbir şekilde uygun maliyet olarak kabul edilmeyecek olan maliyet kalemleri aşağıda sıralanmaktadır:

- İnsan kaynakları kalemi¹⁰
- Yararlanıcının ve proje kapsamında görev alan kişilerin kusur ve ihmalleri sebebiyle doğacak olan ceza, zam, faiz ve sair giderler,
- Sözleşmede belirtildiği halde, vergi ve prim ödemeleri hariç, proje hesabı dışında yapılan proje harcamaları,
- Borçlar; zarar veya borç karşılıkları,
- Faiz borcu,
- Halihazırda başka bir kapsamda finanse edilen kalemler,
- Arazi veya bina alımları,
- İkinci el ekipman,
- Yolculuk ve gündelik giderleri¹¹,
- Kur artışı dolayısıyla oluşan maliyet artışları,

¹⁰ Bu program kapsamında insan kaynakları kalemi uygun maliyet olarak değerlendirilmemektedir. Proje kapsamında istihdam edilen personelin proje süresi sonrasındaki istihdamı ile ajans desteği arasında bağ kurulamaz. İstihdamına devam edilecek personelin tüm sorumluluğu ilgili yararlanıcıya aittir. Projenin yönetimi ile ilgili proje koordinatörlüğü vb. yönetim ihtiyaçlarına ise bütçede "6. Diğer" başlığı altında hizmet alımı olacak şekilde yer verilebilir.

¹¹ Bu program kapsamında yolculuk ve gündelik giderleri uygun maliyet olarak değerlendirilmemektedir. Projenin yönetimi ile ilgili proje koordinatörlüğü vb. yönetim ihtiyaçlarına ise bütçede 6. Diğer başlığı altında hizmet alımı olacak şekilde yer verilebilir.

- Proje başlangıcından önce yapılan hazırlık çalışmalarının ve diğer faaliyetlerin maliyetleri¹²,
- Yararlanıcı ya da ortakları dışındakiler tarafından gerçekleştirilen maliyetler,
- Salt sözleşmeye, teminatlara ve ajans ile yararlanıcı arasındaki mali ödemelere¹³ ilişkin her türlü vergi, resim, harç ve sair giderler,
- Proje ile ilgisi olmayan harcamalar,
- İstimlak bedelleri,
- Her türlü araç alımı ve kiralanması ile bu işlemlerle taalluku olan giderler,
- Leasing giderleri,
- Katma Değer Vergisi (KDV) ve Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) giderleri.

Başvuru formunda yer verilmeyen bir hususa ilişkin maliyetlendirmenin bütçede yer alması mümkün değildir.

Başvuruların değerlendirilmesi sonrasında, sözleşmenin imzalanmasından önce kontrol süreci bulunmaktadır. Kontrol sürecinde, gerekli durumlarda bütçede değişiklik yapılabilecektir. Bu kontrollerin sonucunda başvuru sahibinin ilave açıklama yapması istenebilir ve ayrıca Serhat Kalkınma Ajansı destek tutarında indirim yapabilir. Bu nedenle, başvuru sahibinin gerçekçi ve uygun maliyetli bir bütçe sunması kendi yararına. Bütçeyi netleştirmek için, maliyetlerin gerekçelerinin ayrıntılı bir şekilde EK B-3 formatında hazırlanması gerekmektedir. Gerekçesi ve içeriği anlaşılmayan maliyetler projenin başarılı bulunması halinde toplam proje bütçesinden düşürülecektir.

Aynı katkılar

Başvuru Formunda ayrı bir liste halinde sunulması gereken, yararlanıcı ya da ortakları tarafından yapılan aynı katkılar (**proje para dışında yapılan mal ve hizmet katkısı**), gerçek harcama olarak kabul edilmez ve uygun maliyet olarak değerlendirilmezler. Bu nedenle, bu katkılar, yararlanıcı tarafından

¹² Danışmanlık ve kırtasiye giderlerine ilişkin olanlar, faturalandırılmaları şartıyla proje uygun maliyetlerinden sayılabilir ve talep edilen destek miktarının % 2'sini geçmemek üzere proje bütçesinde gösterilebilir.

¹³ Proje uygulaması ile doğrudan ilgili olmayan ajans ve yararlanıcı arasındaki banka transfer ücretleri, noter masrafları ve vergiler gibi giderler ifade edilmektedir.

sağlanan eş finansman olarak değerlendirilemez. Ancak, desteğin verilmesi durumunda, yararlanıcı, Başvuru Formunda belirttiği bu katkıları üstlenmek zorundadır.

2.2. Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler

2.2.1. Başvuru Formu ve Destekleyici Belgeler

Başvurular, bu rehberin ekinde bulunan Başvuru Formu ve talep edilen diğer belgeler ile birlikte KAYS üzerinden yapılmalıdır. Bu belgelerin elektronik nüshaları Serhat Kalkınma Ajansı internet sitesinden (www.serka.gov.tr) temin edilebilir.

Başvuru Formu ve diğer belgeler Türkçe hazırlanmalıdır. Bu belgeler doldurulurken, standart formata bağlı kalınmalı ve mevcut format değiştirilmemelidir. Aksi takdirde, yapılan başvuru ön inceleme aşamasında değerlendirme dışı kalacaktır.

Başvurular sadece sunulmuş olan bilgiler/belgeler üzerinden değerlendirileceğinden dolayı Başvuru Formunun ve diğer belgelerin dikkatli ve mümkün olduğunca anlaşılır bir dilde doldurulması gerekmektedir.

Başvuru kapsamında talep edilen belgeler ve proje başvurusunda başvuru sahibinin öngördüğü çalışmalara bağlı olarak meri mevzuata göre zorunlu belgeler dışında hiçbir ek belge değerlendirmeye tabi tutulmayacaktır.

Başvuru Formunda yer alan kontrol listesinde belirtilen konularda herhangi bir hata veya Başvuru Formundaki önemli bir tutarsızlık (Örneğin: Bütçede belirtilen miktarların Başvuru Formunda belirtilenlerle tutarsızlık göstermesi) başvurunun reddine yol açabilir.

Sunulan bilginin açık olmaması ve bu durumun adil bir değerlendirme yapılmasına engel teşkil etmesi durumunda, ek açıklama talep edilebilecektir.

Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler

Başvurular, KAYS üzerinden doldurulan Başvuru Formu ve diğer ekler dışında Ajans tarafından talep edilecek zorunlu ve destekleyici belgelerle birlikte sunulmalıdır.

Gerçek kişiler için;

Belge Adı	Açıklama
Şahıs İşletmesine İlişkin Taahhütname	Projenin başarılı olması durumunda gerçek kişilerden merkezi veya yasal şubesi TRA2 Bölgesinde (Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars) kayıtlı olacak bir şahıs işletmesi kuracaklarına ilişkin taahhütname
Nüfus Cüzdanı Fotokopisi	Başvuru sahibi ve (varsa) aynı türdeki ortağının TC kimlik numarasını gösterir nüfus cüzdanı fotokopisi
İmza Beyannamesi	Başvuru sahibine ve (varsa) aynı türdeki ortağına ait imza beyannamesi (Noterden alınan asıl nüsha taratılarak KAYS'a yüklenmelidir.)
Başvuru Sahibi için Eş Finansman Taahhütnamesi	Başvuru sahibinin eş finansmanı karşılayacağını taahhüt eden beyan (EK E- Örnek 1)
Ortaklık Kararı ve Ortaklar için Eş Finansman Taahhütnamesi	Ortakların yetkili kişi veya kurulları tarafından projeye ortak olunmasına ilişkin alınan karar ve bu karar ile projede ortak olması durumunda sunacağı eş finansmanı taahhüt eden beyan (EK E-Örnek 2) (Projede ortak ya da iştirakçi bir kurum/kuruluş yer alıyorsa, KAYS üzerinden ortak ya da iştirakçi beyannamesi bölümü doldurulmalıdır.)
Proforma Fatura	Proje kapsamında 30.000 TL'yi geçen her bir makine, ekipman, araç ve hizmet alımlarına yönelik satın almalarda teknik özellikleri de içeren en az 2 farklı firmadan alınmış orijinal proforma fatura ¹⁴ (EK E-Örnek 3)
Keşif Özeti, Maliyet Tahmini ve Plan/Proje/ Teknik Tasarımlar	Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve proje bütçesinde öngörülen destek tutarının %30'unu geçmemesi koşuluyla küçük ölçekli yapım işleri için; <ul style="list-style-type: none">• T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın belirlediği güncel birim fiyatlara ve pozlara göre hazırlanmış keşif özeti (malzeme/metraaj ve keşif listesi) ve maliyet tahmini,• Çizim/Kroki/Eskiz/Avan Proje/Uygulama Projesi ve görseller

¹⁴ Proforma faturaların gerçeğe uygunluğu ve piyasa şartlarını yansıtır yansıtmadığı kontrol edileceği için başvuru sahiplerinin proforma faturaları bütçede ifade ettikleri kalemlere tam uyumlu olarak teslim etmeleri azami önem taşımaktadır. Ayrıca, proforma faturaların üzerine bütçedeki hangi kaleme ilişkin düzenlendiklerinin mutlaka belirtilmesi gerekmektedir (Örnek proforma için bakınız: Ek E, Örnek 3).

Belge Adı	Açıklama
Proje Uygulama Alanına İlişkin Belgeler	<ul style="list-style-type: none"> Başvuru sahibi projenin uygulanacağı fiziki mekânın mülkiyet sahibi ise güncel tapu sicil kaydı, değil ise en az 5 yıllık noter onaylı kira kontratı, (en az 2027 yılı sonuna kadar geçerli) Projenin uygulanacağı taşınmazı gösteren en az 3 fotoğraf Gerekli ise (restorasyon işleri vb. durumlar olması halinde) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'ndan alınan izin belgesi
Diğer Destekleyici Belgeler	Başvuru sahibinin girişimcilik belgesi, mesleki eğitim sertifikası vb. destekleyici belgeler
Yerli Malı Alım Taahhütnamesi	Yerli malı belgesine sahip mal alımını taahhüt eden projelerde, ilgili ürünlerin yerli malı belgesi(EK E-Örnek 4)
KOSGEB'den Destek Alınmadığına Dair Belge	Yapılan başvuru çağrı merkezi veya imalat alanında ise KOSGEB'den bu konuda hiç destek almadığına veya KOSGEB ile yaptığı destek sözleşmesinin sona ermesinin üzerinden en az bir yıl geçmiş olduğuna dair belge

Sözleşme imzalama aşamasında Ajans, destek almaya hak kazanan Başvuru Sahiplerinden gerekli gördüğü takdirde yukarıdaki belgelerin asıllarını matbu halde sunmalarını isteyebilecektir.

Tüzel Kişiler için;

Belge Adı	Açıklama
Resmi Belgeler	Başvuru sahibinin ve (varsa) aynı türdeki proje ortak(lar)ının TRA2 Bölgesi'nde (Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars) kayıtlı ve faal olduğunu gösteren resmi belgeler (oda faaliyet belgesi ve/veya oda sicil kayıt sureti vb.) en son değişiklikleri içeren resmi kuruluş belgeleri ve faaliyet alanlarına ve sermaye yapılarına ilişkin güncel durumunu gösteren resmi kayıt belgeleri (İlgili Meslek Oda Kayıt Belgesi, Ticaret/Esnaf Sanatkârlar Sicil Gazetesi İlanı veya Ticaret ya da Esnaf Sanatkârlar Sicili Kayıt Sureti vb.)

Belge Adı	Açıklama
İmza Sirküsü	Başvuru sahibinin ve (varsa) aynı türdeki ortağının tüzel kişi olması halinde, temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilerin imza sirküleri; bu kişi veya kişilerin yetkisi ve sorumluluğu başvuru sahibinin ana sözleşmesinden veya yasal yapısından gelmiyorsa ilaveten Yönetim Kurulu'nun veya yetkili yönetim organının bu kişiyi veya kişileri yetkilendirme kararının noter onaylı sureti
Başvuru Sahibi için Eş Finansman Taahhütnamesi	Başvuru sahibinin eş finansmanı karşılayacağını taahhüt eden beyan (EK E- Örnek 1)
Çalışan Sayısına İlişkin Belge	Başvuru sahibinin ve (varsa) aynı türdeki ortak(lar)ının, Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan alınan ve destek programı ilan tarihi sonrası döneme ilişkin personel sayısını gösteren belge (İşletmesinde kendisi dışında kayıtlı çalışanı olmayan işletme sahipleri; "çalışanı olmadığını" yazılı olarak beyan etmelidir)
Ortaklık Kararı ve Ortaklar için Eş Finansman Taahhütnamesi	Ortakların yetkili kişi veya karar organı tarafından projeye ortak olunmasına ilişkin alınan karar ve bu karar ile projede ortak olması durumunda sunacağı eş finansmanı taahhüt eden beyan (EK E-Örnek2) (Projede ortak ya da iştirakçi bir kurum/kuruluş yer alıyorsa, KAYS üzerinden ortak ya da iştirakçi beyannamesi bölümü doldurulmalı)
Güncel Kapasite Raporu	İlgili kurum veya kuruluşlardan onaylı güncel kapasite raporu
Mali Tablolar	Başvuru sahibinin tüzel kişi olması durumunda, başvuru sahibinin ve (varsa) aynı türdeki ortak(lar)ının, yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir veya ilgili vergi dairesince onaylanmış son 3 yıla ait mali tabloları (kar zarar tablosu ve bilançosu/işletme hesap özeti), yeni kurulan işletmeler için proje teslim tarihi itibarıyla güncel geçici mizan

Belge Adı	Açıklama
Proforma Fatura	Proje kapsamında 30.000 TL'yi geçen her bir makine, ekipman, araç ve hizmet alımlarına yönelik satın almalarda teknik özellikleri de içeren en az 2 farklı firmadan alınmış orijinal proforma fatura ¹⁵ (EK E-Örnek 3)
Keşif Özeti, Maliyet Tahmini ve Plan/Proje/ Teknik Tasarımlar	<p>Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve proje bütçesinde öngörülen destek tutarının %30'unu geçmemesi koşuluyla küçük ölçekli yapım işleri için;</p> <ul style="list-style-type: none"> T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın belirlediği güncel birim fiyatlara ve pozlara göre hazırlanmış keşif özeti (malzeme/metraj ve keşif listesi) ve maliyet tahmini, Çizim/Kroki/Eskiz/Avan Proje/Uygulama Projesi ve görseller
Proje Uygulama Alanına İlişkin Belgeler	<ul style="list-style-type: none"> Başvuru sahibi projenin uygulanacağı fiziki mekânın mülkiyet sahibi ise güncel tapu sicil kaydı, değil ise en az 5 yıllık noter onaylı kira kontratı, (en az 2027 yılı sonuna kadar geçerli) Projenin uygulanacağı taşınmazı gösteren en az 3 fotoğraf Gerekli ise (restorasyon işleri vb. durumlar olması halinde) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'ndan alınan izin belgesi
Diğer Destekleyici Belgeler	Başvuru sahibinin girişimcilik belgesi, mesleki eğitim sertifikası vb. destekleyici belgeler
Yerli Malı Alım Taahhütnamesi	Yerli malı belgesine sahip mal alımını taahhüt eden projelerde, ilgili ürünlerin yerli malı belgesi (EK E-Örnek 4)
KOSGEB'den Destek Alınmadığına Dair Belge	Yapılan başvuru çağrı merkezi veya imalat alanında ise KOSGEB'den bu konuda hiç destek almış olmadığını veya KOSGEB ile yaptığı destek sözleşmesinin sona ermesinin üzerinden en az bir yıl geçmiş olduğuna dair belge

¹⁵ Proforma faturaların gerçeğe uygunluğu ve piyasa şartlarını yansıtıp yansıtmadığı kontrol edileceği için başvuru sahiplerinin proforma faturaları bütçede ifade ettikleri kalemlere tam uyumlu olarak teslim etmeleri azami önem taşımaktadır. Ayrıca, proforma faturaların üzerine bütçedeki hangi kaleme ilişkin düzenlendiklerinin mutlaka belirtilmesi gerekmektedir (Örnek proforma için bakınız: Ek E, Örnek 3).

Belge Adı	Açıklama
İstihdam Taahhüdü	<p>Mevcuttaki işletmelerin sunduğu projelerde talep edilen destek miktarı ;</p> <ul style="list-style-type: none">• 100.000,00-200.000,00 TL aralığında ise; 18-34 yaş aralığında meslek okulu mezunu 1 kişiyi,• 200.000,01-400.000,00 TL aralığında ise; 18-34 yaş aralığında meslek okulu mezunu 2 kişiyi,• 400.000,01-500.000,00 TL aralığında ise; 18-34 yaş aralığında meslek okulu mezunu 3 kişiyi, <p>Proje uygulama dönemi içinde 1 yıldan az olmamak kaydıyla istihdam edeceğine dair başvuru sahibinin taahhütnamesi. (İstihdam edilecek kişi(ler)nin diploması, nüfus cüzdan fotokopisi ve vukuatlı nüfus kayıt örneği başvurunun başarılı olması halinde talep edilecektir.)</p>

Sözleşme imzalama aşamasında Ajans, destek almaya hak kazanan Başvuru Sahiplerinden gerekli gördüğü takdirde yukarıdaki belgelerin asıllarını matbu halde sunmalarını isteyebilecektir.

Sözleşme İmzalama Aşamasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler

Başvuru sahipleri, destek almaya hak kazanmaları halinde **sözleşme sırasında** aşağıdaki belgeleri öncelikli olarak e-devlet sisteminden temin edip KAYS'a yükleyecektir ancak bu şekilde temin edilemeyen belgelerin asıllarını veya onaylı suretlerini KAYS sistemine yüklemeleri gerekmektedir:

Gerçek kişiler için;

Belge Adı	Açıklama
Başvuru Aşamasında İstenilen Belgeler	Başvuru aşamasında KAYS'a yüklenmiş olan tüm belgelerin asılları veya onaylı suretleri
İmza Beyannamesi	Başvuru sahiplerine ve (varsa) aynı türdeki ortağına ait temsil ve ilzama yetkili kişi(ler)in isim(ler)i ve imza(lar)ı ile yetkinin kullanım şeklini ve süresini gösteren noter onaylı imza beyannamelerinin aslı

Belge Adı	Açıklama
Yetkili Yönetim Organı Kararı	Başvuru sahibini temsile, ilzama ve proje belgelerini imzalamaya yetkili kişi(lerin) belirlendiği, Serhat Kalkınma Ajansı'na proje sunulmasına ve başarılı olması durumunda uygulanmasına ilişkin kararın alındığı yetkili kişi veya yetkili yönetim organının kararı
Belge, İzin, Lisans ve Kararlar	Eğer gerekli ise, projenin uygulanması için kanunla zorunlu kılınmış; proje konusu ile uyumlu olan ve geçerliliği devam eden belge, izin, lisans ve kararlar. (ÇED Raporu, inşaat ruhsatı, iş yeri açma ve çalışma ruhsatı, işletme izin belgesi, sağlık ruhsatı gibi gerekli yetki belgesi (ruhsat) ve diğer izinler vb.) Sözü edilen belgelerin mevcut olmaması halinde söz konusu belgeler için yapılan başvuruya ilişkin destekleyici belgeler,
Resmi Belgeler	Başvuru aşamasında merkezi veya yasal şubesinin TRA2 Bölgesinde kayıtlı olacağı taahhüt edilen yeni kurulacak işletmeye ait ilgili oda kaydı, TRA2 Bölgesi'nde kayıtlı ve faal olduğunu gösteren resmi belgeler (oda faaliyet belgesi ve/veya oda sicil kayıt sureti vb.), en son değişiklikleri içeren resmi kuruluş belgeleri ve faaliyet alanlarına ve sermaye yapılarına ilişkin güncel durumunu gösteren resmi kayıt belgeleri (İlgili Meslek Oda Kayıt Belgesi, Ticaret/Esnaf Sanatkârlar Sicil Gazetesi İlanı veya Ticaret ya da Esnaf Sanatkârlar Sicili Kayıt Sureti vb.)
Çalışan Sayısına İlişkin Belge	Başvuru sahibinin ve (varsa) aynı türdeki ortak(lar)ının, Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan alınan ve destek programı ilan tarihi sonrası döneme ilişkin personel sayısını gösteren belge (İşletmesinde kendisi dışında kayıtlı çalışanı olmayan işletme sahipleri; "çalışkanı olmadığını" yazılı olarak beyan etmelidir)
Güncel Geçici Mizan	Yeni kurulan şahıs şirketi için proje teslim tarihi itibarıyla güncel geçici mizan
Sosyal Sigorta Prim Borcu Olmadığına Dair Belge	Başvuru sahibinin ve (varsa) aynı türdeki ortak(lar)ının sözleşme imzalanmadan önceki son 15 gün içinde alınmış vadesi dolmuş sosyal sigorta primi borcu olmadığına veya borcu yapılandırıldığına ilişkin belgenin aslı veya onaylı sureti,
Vergi Borcu Olmadığına dair Belge	Başvuru sahibinin ve (varsa) aynı türdeki ortak(lar)ının sözleşme imzalanmadan önceki son 15 gün içinde alınmış vergi dairelerine vadesi geçmiş ve ödenmemiş vergi borcu olmadığına veya var ise bu borcun yapılandırıldığına dair belgenin aslı veya onaylı sureti

Belge Adı	Açıklama
Haciz İşlemi Bulunmadığına İlişkin Beyan	Başvuru sahibinin ve (varsa) aynı türdeki ortak(ları)nın, söz konusu proje veya faaliyetine Ajans tarafından sağlanacak destek tutarının %3'ü kadar ya da daha fazla bir meblağ için, herhangi bir nedenle haklarında kesinleşmiş haciz işlemi bulunmadığına ilişkin beyan,
Damga Vergisi	Sözleşmeye ait Damga Vergisi'nin (sözleşme tutarı üzerinden) yatırıldığına ilişkin olarak vergi dairesinden alınmış dekont,
Teminat Belgesi	Toplam destek miktarının %10'u kadar teminat yatırıldığına dair banka dekontu veya teminat mektubu
Eşzamanlı Destek Alınmadığına Dair Beyan	Projeye konu faaliyetlere ilişkin ulusal ya da uluslararası kurum ve kuruluşlardan eşzamanlı destek almadığına dair beyan (EK E-Örnek 5)
Mali Kontrol Taahhünamesi	Başvuru sahibi veya varsa ortağının kredi limiti ve risk bilgilerinin araştırılması ve kullanılacak proje hesabının yetkili kişilerce izlenmesi, proje hesabının açılacağı bankadan herhangi bir talepte bulunmayacakları hususunda Ajans'a tam yetki verdikleri beyan (EK E-Örnek 6)
Plan/Proje/Teknik Tasarımlar	<ul style="list-style-type: none">İlgili tüm kurum ve kişilerce onaylanmış uygulama projeleri (mimari, betonarme, statik, elektrik, mekanik, vb.)Projenin uygulanacağı taşınmazı gösteren görsel malzeme (Fotoğraf ve/veya CD/DVD kayıt)

Tüzel Kişiler için;

Belge Adı	Açıklama
Başvuru Aşamasında İstenilen Belgeler	Başvuru aşamasında KAYS'a yüklenmiş olan tüm belgelerin asılları veya onaylı suretleri (Mevcut işletmelerde, istihdam edileceği taahhüt edilen kişi(ler)nin diploması, nüfus cüzdan fotokopileri ve vukuatlı nüfus kayıt örnekleri)
Belge, İzin, Lisans ve Kararlar	Eğer gerekli ise, projenin uygulanması için kanunla zorunlu kılınmış; proje konusu ile uyumlu olan ve geçerliliği devam eden belge, izin, lisans ve kararlar. (ÇED Raporu, inşaat ruhsatı, iş yeri açma ve çalışma ruhsatı, işletme izin belgesi, sağlık ruhsatı gibi gerekli yetki belgesi (ruhsat) ve diğer izinler vb.) Sözü edilen belgelerin mevcut olmaması halinde söz konusu belgeler için yapılan başvuruya ilişkin destekleyici belgeler,

Belge Adı	Açıklama
Sosyal Sigorta Prim Borcu Olmadığına Dair Belge	Başvuru sahibinin ve (varsa) aynı türdeki ortak(lar)ının sözleşme imzalanmadan önceki son 15 gün içinde alınmış vadesi dolmuş sosyal sigorta primi borcu olmadığına veya borcu yapılandırıldığına ilişkin belgenin aslı veya onaylı sureti,
Vergi Borcu Olmadığına dair Belge	Başvuru sahibinin ve (varsa) aynı türdeki ortak(lar)ının sözleşme imzalanmadan önceki son 15 gün içinde alınmış vergi dairelerine vadesi geçmiş ve ödenmemiş vergi borcu olmadığına veya var ise bu borcun yapılandırıldığına dair belgenin aslı veya onaylı sureti
Haciz İşlemi Bulunmadığına İlişkin Beyan	Başvuru sahibinin ve (varsa) aynı türdeki ortak(lar)ının, söz konusu proje veya faaliyetine Ajans tarafından sağlanacak destek tutarının %3'ü kadar ya da daha fazla bir meblağ için, herhangi bir nedenle haklarında kesinleşmiş haciz işlemi bulunmadığına ilişkin beyan
Damga Vergisi	Sözleşmeye ait Damga Vergisi'nin (sözleşme tutarı üzerinden) yatırıldığına ilişkin olarak vergi dairesinden alınmış dekont,
Teminat Belgesi	Toplam destek miktarının %10'u kadar teminat yatırıldığına dair banka dekontu veya teminat mektubu
Eşzamanlı Destek Alınmadığına Dair Beyan	Projeye konu faaliyetlere ilişkin ulusal ya da uluslararası kurum ve kuruluşlardan eşzamanlı destek almadığına dair beyan (EK E-Örnek 5)
Mali Kontrol Taahhünamesi	Başvuru sahibi veya varsa ortağının kredi limiti ve risk bilgilerinin araştırılması ve kullanılacak proje hesabının yetkili kişilerce izlenmesi, proje hesabının açılacağı bankadan herhangi bir talepte bulunmayacakları hususunda Ajans'a tam yetki verdikleri beyan (EK E-Örnek 6)
Plan/Proje/Teknik Tasarımlar	İlgili tüm kurum ve kişilerce onaylanmış uygulama projeleri (mimari, betonarme, statik, elektrik, mekanik, vb.) Projenin uygulanacağı taşınmazı gösteren görsel malzeme (Fotoğraf ve/veya CD/DVD kayıt)

Sözleşme imzalama aşamasında talep edilen belgeler öncelikli olarak e-devlet sisteminden temin edip KAYS'a yüklenecektir ancak Ajans, destek almaya hak kazanan Başvuru Sahiplerinden gerekli gördüğü takdirde yukarıdaki belgelerin asıllarını matbu halde de sunmalarını isteyebilecektir. Bu belgelere ek olarak Ajans sözleşme aşamasında başvuru sahibinden **ek bilgi ve belge** talep edebilir.

2.2.2. Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacaktır?

Başvuruların kabulü proje teklif çağrısının ilanından 10 (on) iş günü sonra başlar. Potansiyel Başvuru Sahipleri proje başvurularını Ajansın proje teklif çağrısı ilanında belirtilen son kabul tarih ve saatine kadar Kalkınma Ajansı Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden gerçekleştirecektir.

Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemine (<http://kaysuygulama.sanayi.gov.tr>) girildikten sonra Kullanıcı Girişi bağlantısına tıklanmalıdır. E-Devlet üzerinden kimlik doğrulaması yaparak sisteme giriş yapılmalıdır. Kayıt formunda Rol Seçimi bölümünden “Başvuru Sahibi Kullanıcısı” rolü seçilerek ve istenen bilgiler doldurularak sisteme kayıt olunmalıdır.

KAYS sistemine kurum/kuruluş/işletmenin daha önceden tanımlanıp tanımlanmadığı kullanıcı işlemleri bölümündeki gerçek/tüzel paydaş işlemleri bölümünde sorgulanmalıdır. Daha önceden kaydı olan kurumların bilgilerini tekrar girmesine gerek yoktur. Kayıt bulunamaması durumunda ekle işlemi yapılmalıdır. Başvuru sahibi, ortaklar ve iştirakçilere ait bilgiler ekle işlemi ile sisteme tanımlanmalıdır.

Başvuru işlemleri bölümünden “Başvuru İşlemleri” bağlantısına tıklanmalı, başvurulacak destek programı için “Proje Teklif Çağrısı” ve gelen sayfada il bölümünden projenin uygulanacağı il seçilmelidir.

Sistem kullanıcıyı adım adım doldurulması gereken bölümlere yönlendirmektedir. Başvuru formu ve ekleri Kalkınma Ajansları Yönetim Sisteminde (KAYS) doldurulduktan sonra başvuru sırasında istenen destekleyici belgelerin elektronik kopyaları sisteme yüklenir. Başvuruların KAYS üzerinden son başvuru tarihine kadar onaylanması gerekmektedir. Başvuru süreci tamamlandıktan sonra “BAŞVURUYU TAMAMLA” butonuna basılarak sistemin verdiği referans numarası üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Sistem, yapılan başvurular için otomatik olarak bir başvuru kodu üretecek olup bu kod başvuru sürecindeki tüm işlemlerde kullanılacaktır.

Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde tamamlanır.

Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde ajansa teslim edilir.

Taahhütnamesini elden teslim edenlere imzalı ve tarihli bir alındı belgesi verilir. Her başvuru; kabul tarihi, saati ve referans numarası ile kaydedilir. Posta veya kargo şirketine bağlı gecikmelerden

başvuru sahibi sorumlu olup, bu şekilde gecikmiş başvurular Ajans tarafından değerlendirmeye alınmayacaktır.

Detaylı bilgi Serhat Kalkınma Ajansı'ndan veya internet adresinden (www.serka.gov.tr) temin edilebilir. Başvuru Sahipleri başvurularının, eksiksiz olup olmadığını Başvuru Formunda yer alan idari kontrol kriterleri ve uygunluk kontrol listesinden kontrol etmelidirler. Tam olmayan başvurular reddedilecektir.

Islak İmzalı Taahhütname Teslim Adresleri

T.C. Serhat Kalkınma Ajansı Merkez Binası	Ağrı Yatırım Destek Ofisi	Ardahan Yatırım Destek Ofisi	İğdır Yatırım Destek Ofisi
Ortakapı Mahallesi Atatürk Caddesi No:69 Merkez/ Kars	Fırat Mahallesi Yaşar Kemal Caddesi Ağrı Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO) Kat:3 Merkez/Ağrı	Karagöl Mahallesi Kongre Caddesi İskan Sokak No: 41 Ardahan Ticaret ve Sanayi Odası Binası Kat: 2 Merkez/Ardahan	Cumhuriyet Mahallesi 503. Sokak Ağgül İş Merkezi No: 11 Kat:3/17 Merkez/İğdır

2.2.3. Başvuruların Alınması İçin Son Tarih

Başvuru sahiplerinin, proje başvurularını ajansın proje teklif çağrısı ilanında belirtilen son kabul tarih ve saatine kadar KAYS üzerinden yapması zorunludur. Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde tamamlanır.

Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde ajansın başvuru rehberinde belirttiği adreslerden birine teslim edilir. Bu durumda elden teslim eden kişiye, imzalı ve tarihli bir alındı belgesi verilir. Her başvuru; kabul tarihi, saati ve referans numarası ile kaydedilir.

Taahhütnamenin elden teslim edileceği durumlarda, kabul mahallinde son başvuru anı itibarıyla bir yığılma söz konusu ise kapanış saatinde kapılar kapatılır ve sadece o an itibarıyla içeride

bulunan başvurular kabul edilerek işlem tamamlanır. Taahhütnamenin posta veya kargo şirketi yoluyla gönderildiği durumlarda postadaki gecikmeler dikkate alınmaz. Zamanında yapılmayan proje başvuruları için mazeret kabul edilmez ve bu projeler değerlendirmeye alınmadan reddedilir. Taahhütnamenin, başka yollarla (örneğin faks ya da elektronik posta ile) gönderilmesi ya da başka adreslere teslim edilmesi durumunda da proje teklifleri reddedilecektir.

ÖNEMLİ NOT:

- KAYS üzerinden elektronik ortamda son başvuru tarihi 17.01.2023 saat 23.59,
- KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin E-imza ile imzalanması veya E-imza olmaması durumunda ıslak imzalı taahhütnamelerin ajansa teslimi için son tarih 24.01.2023 saat 17.00'dir.

2.2.4. Daha Fazla Bilgi Almak İçin

Sorularınızı, tekliflerin alınması için belirlenen son tarihten **20 gün** öncesine kadar, teklif çağrısının referans numarasını, açık bir şekilde belirterek, elektronik posta ya da faks ile aşağıdaki adrese veya faks numarasına gönderebilirsiniz.

E-posta adresi : syb@serka.gov.tr

Telefon : + 90 474 212 52 00

Faks : + 90 474 212 52 04

Soruların yanıtları, Ajansa ulaşma tarihinden sonra en geç **3 gün** içerisinde ajansın internet adresinde (www.serka.gov.tr) yayınlanacaktır.

Tüm adaylara eşit davranılacak ve bir Başvuru Sahibine sağlanan bilgi Sıkça Sorulan Sorular (**SSS**) aracılığıyla diğer başvuru sahiplerine de sağlanacaktır. Tüm resmi açıklamalar ve talep edilen bilgi Ajans tarafından sağlanacaktır. SSS listesinde ve Başvuru Rehberinde yer almayan hiç bir bilgi başvuru sahipleri ve Ajans için bağlayıcı nitelik taşımamaktadır.

BİLGİLENDİRME: Bu mali destek programı kapsamında bilgilendirme toplantıları ve proje hazırlama eğitimleri gerçekleştirilecektir. Toplantılar ve eğitimler ücretsiz olup; bilgilendirme toplantıları ve eğitim takvimi Ajansın internet sitesinde (www.serka.gov.tr) yayınlanacaktır.

2.3. Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi

Başvurular, Ajans tarafından bağımsız değerlendiriciler ve değerlendirme komitesi desteği ile incelenip değerlendirilecektir. Başvuru sahipleri tarafından sunulan projeler aşağıda açıklanan aşama ve kriterlere göre incelenecek ve değerlendirilecektir. Değerlendirme süreci temel olarak iki aşamadan oluşmaktadır: **Ön İnceleme ile Teknik ve Mali Değerlendirme.**

Ön İnceleme

Yalnızca zamanında teslim edilen projeler ön incelemeye alınır. Ön inceleme aşamasında başvuru sahibinin, ortaklarının ve proje konularının başvuru rehberinde belirtilen kriterlere uygunluğu yönünden ön inceleme yapılır. Ön incelemeye ilişkin hususlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Başvuru rehberinde belirtilen uygunluk kriterlerine uymayan başvurular reddedilir. Ayrıca bu hususların değerlendirme sürecinin herhangi bir aşamasında tespit edilmesi halinde de söz konusu projeler reddedilir, bu durumun sözleşme imzalandıktan sonra tespit edilmesi halinde ise sözleşmeler feshedilir.

b) Ajans ön inceleme ve değerlendirme sürecinde, başvuru sahibinden başvuru ve eki belgelere ilişkin olarak bilgi ve belge isteyebilir.

Taahhütnamenin başvuru sahibinin yetkili temsilcisi tarafından imzalanması gerekmektedir. Bu husus KAYS'a yüklenecek imza sirküleri veya vekaletname gibi belgeler üzerinden kontrol edilecektir. Yetkili olmayan kişiler tarafından yapıldığı tespit edilen başvurular reddedilir.

Diğer taraftan Ajans başvuru rehberinde, başvuru formu dışında bazı bilgi ve belgelerin sunulmasının zorunlu olması yahut onay gerektiren işlem olması halinde yetkili makamlardan alınan onayın başvuru aşamasında sunulması gibi ek kriterler belirleyebilir. Böyle durumlarda tanımlanan ek kriterlerin yerine getirilmemesi projenin ön inceleme aşamasında reddedilmesine yol açar. Bunun dışında Ajans değerlendirme sürecini etkileyeceğini düşündüğü belgeleri ön inceleme ve değerlendirme

aşamalarının herhangi bir zamanında başvuru sahibinden talep edebilir.

Başvuru sahibi, ajans tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri zamanında ajansa sunmak zorundadır. Talep edilen bilgi ve belgeleri ajans tarafından başvuru rehberinde belirlenen zamanda sunmayan başvuru sahiplerinin başvuruları reddedilir.

Gerekli şartları taşıdığı anlaşılan projelerin bir listesi hazırlanarak teknik ve mali değerlendirme sürecine alınır. Gerekli şartları taşımadığı sonradan öğrenilen başvurular değerlendirme sürecinin hangi aşamasında olursa olsun ön incelemede elenmiş kabul edilir.

Başvurular öncelikle şekli uygunluk açısından **idari kontrole** tabi tutulacaktır. Bu kapsamda, aşağıda yer alan kriterlerin yerine getirilip getirilmediği kontrol edilmektedir. İstenilen bilgilerden herhangi biri eksik veya yanlış ise, proje teklifi yalnızca bu esasa dayanarak **reddedilebilir** ve proje teklifi bu noktadan sonra artık değerlendirilmeyecektir.

KRİTERLER	Evet	Hayır
1. Başvuru Formu, Bütçe, Beklenen Finansman Kaynakları, Maliyetlerin Gerekçelendirilmesi, Mantıksal Çerçeve ve Proje Kilit Personeline Ait Özgeçmiş/ Özgeçmişler standart formata uygun ve Türkçe olarak KAYS üzerinden doldurulmuştur.		
2. Başvuru Formunda yer alan Başvuru Sahibinin beyannamesi, Başvuru Sahibinin temsilcisi tarafından KAYS üzerinden doldurulmuştur.		
3. Ortaklık beyannamesi (ortak varsa) Başvuru Sahibi ve tüm ortaklar tarafından KAYS üzerinden doldurulmuştur.		
4. İştirakçi Beyannamesi, tüm iştirakçiler (varsa) tarafından KAYS üzerinden doldurulmuştur.		
5. Proje TRA2 Düzey 2 Bölgesi'nde (Ağrı, Ardahan, Kars, Iğdır) uygulanacaktır.		
6. Projenin süresi, izin verilen azami süreyi aşmamaktadır (15 ay).		
7. Öncelik bazında talep edilen destek tutarı, izin verilen asgari destek tutarından düşük değildir. (100.000 TL)		
8. Öncelik bazında talep edilen destek tutarı, izin verilen azami destek tutarından yüksek değildir. (500.000 TL)		
9. Talep edilen destek oranı, uygun toplam bütçenin %25 'inden az olmamakta ve %50 'sini aşmamaktadır.		
10. Bu başvuru; başvuru sahibinin, son bir takvim yılı içerisinde proje teklif çağrısı kapsamında yaptığı azami ikinci başvurudur.		
11. Taahhütname başvuru sahibinin yetkili kişisi tarafından e-imza ile imzalanmış ya da ıslak imza ile imzalanarak son başvuru tarihinden önce Ajans'a ulaştırılmıştır.		
12. Projede yer alan kilit personelin özgeçmişleri Başvuru Formunda belirtildiği şekliyle doldurulmuştur.		
13. Başvuru sahibi gerçek kişi ise, Merkezi veya yasal şubesi TRA2 Bölgesinde (Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars) kayıtlı olacak bir şahıs işletmesi kuracaklarına ilişkin taahhütname sunulmuştur.		
14. Başvuru sahibi gerçek kişi ise, başvuru sahibi ve (varsa) aynı türdeki ortağının TC kimlik numarasını gösterir nüfus cüzdanı fotokopisi sunulmuştur.		

KRİTERLER	Evet	Hayır
15. Başvuru sahibi gerçek kişi ise; başvuru sahibi ve (varsa) aynı türdeki ortağına ait imza beyannamesi sunulmuştur.		
16. Başvuru sahibi gerçek veya tüzel kişi ise; başvuru sahibinin eş finansmanı karşılayacağını taahhüt eden beyan sunulmuştur. (EK-E Örnek 1)		
17. Başvuru sahibinin tüzel kişi olması halinde, başvuru sahibinin ve varsa aynı türdeki proje ortak(lar)ının TRA2 Bölgesi'nde (Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars) kayıtlı ve faal olduğunu gösteren resmi belgeler, en son değişiklikleri içeren resmi kuruluş belgeleri ve faaliyet alanlarına ve sermaye yapılarına ilişkin güncel durumunu gösteren resmi kayıt belgeleri sunulmuştur.		
18. Başvuru sahibinin ve varsa aynı türdeki ortağının tüzel kişi olması halinde, temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilerin imza sirküleri; bu kişi veya kişilerin yetkisi ve sorumluluğu başvuru sahibinin ana sözleşmesinden veya yasal yapısından gelmiyorsa ilaveten Yönetim Kurulu'nun veya yetkili yönetim organının bu kişiyi veya kişileri yetkilendirme kararının noter onaylı sureti		
19. Başvuru sahibinin tüzel kişi olması durumunda, başvuru sahibinin ve (varsa) aynı türdeki ortak(lar)ının, yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir veya ilgili vergi dairesince onaylanmış son 3 yıla ait mali tabloları (kar zarar tablosu ve bilânçosu/işletme hesap özeti), yeni kurulan işletmeler için proje teslim tarihi itibarıyla güncel geçici mizan sunulmuştur.		
20. Başvuru sahibinin tüzel kişi olması durumunda, ilgili kurum veya kuruluşlardan onaylı güncel kapasite raporu sunulmuştur.		
21. Ortakların/İştirakçilerin yetkili kişi veya karar organı tarafından projeye ortak olunmasına ilişkin alınan karar ve bu karar ile projede ortak/iştirakçi olması durumunda sunacağı eş finansmanı taahhüt eden beyan (EK E-Örnek2) sunulmuştur.		
22. Başvuru sahibinin ve (varsa) aynı türdeki ortak(lar)ının, Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan alınan ve destek programı ilan tarihi sonrası döneme ilişkin personel sayısını gösteren belge sunulmuştur.		

KRİTERLER	Evet	Hayır
23. Başvuru sahibi projenin uygulanacağı taşınmazın mülkiyet sahibi ise güncel tapu sicil kaydı, değil ise en az 5 yıllık kira kontratı sisteme yüklenerek sunulmuştur.		
24. Proje kapsamında 30.000 TL'yi geçen her bir makine-ekipman, yapım işleri ve hizmet satın alımı için teknik özellikleri de içeren en az 2 farklı firmadan alınmış orijinal proforma fatura sunulmuştur. (EK E-Örnek 3)		
25. Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve proje bütçesinde öngörülen destek tutarının %30'unu geçmemesi koşuluyla küçük ölçekli yapım işleri için T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın belirlediği güncel birim fiyatlara ve pozlara göre hazırlanmış keşif özeti (malzeme/metraaj ve keşif listesi) ve maliyet tahmini		
26. Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve proje bütçesinde öngörülen destek tutarının %30'unu geçmemesi koşuluyla küçük ölçekli yapım işleri için Çizim/Kroki/Eskiz/Avan Proje/Uygulama Projesi ve görseller		
27. Gerekiyorsa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun izin belgesi		
28. Projenin uygulanacağı taşınmazı gösteren en az 3 fotoğraf sunulmuştur.		
29. Diğer destekleyici belgeler (varsa başvuru sahibinin girişimcilik belgesi, mesleki eğitim sertifikası vb.) sunulmuştur.		
30. Yerli malı belgesine sahip mal alımını taahhüt eden projelerde, ilgili ürünlerin yerli malı belgesi (EK E-Örnek 4) sunulmuştur.		
31. Küçük ölçekli yapım işlerine Ajans tarafından sağlanacak destek tutarı sağlanan mali desteğin %30'unu aşmamaktadır.		
32. Bütçede eğitim ve varsa projenin yönetimi ile ilgili proje koordinatörlüğü vb. yönetim ihtiyaçları kalemi için tahsis edilebilecek tutar projenin toplam uygun maliyetlerin %10'unu aşmamaktadır.		
33. Bütçede sarf malzemesi için tahsis edilen toplam tutar toplam uygun maliyetlerin %5'ini aşmamaktadır.		
34. İdari maliyetler uygun doğrudan maliyetlerin %2'sini aşmamaktadır.		
35. Bütçede hammadde maliyetleri proje bütçesinin % 5'ini aşmamaktadır.		

Ön inceleme kapsamında uygunluk kontrolü gerçekleştirilir. Başvuru Sahibinin, ortaklarının (ve varsa iştirakçilerinin) ve projelerin bu rehberin 2.1.1 ve 2.1.2 bölümlerinde verilen kriterlere uygunluğunun kontrolü aşağıda yer alan listeye göre yapılır.

KRİTERLER	Evet	Hayır
1. Başvuru Sahibi öncelik bazında belirtildiği gibidir ve uygundur.		
2. Ortaklar (varsa) öncelik bazında belirtildiği gibidir, başvuru sahibi ile aynı türdedir ve uygundur.		
3. Proje TRA2 Düzey 2 Bölgesi'nde (Ağrı, Ardahan, Kars, Iğdır) uygulanacaktır.		
4. Proje konusu, başvuru rehberinde belirtilen "Uygun Projeler" başlığı altında sıralanan konular özelindedir.		
5. Proje, 18-34 yaş aralığında bir gerçek kişi veya paylarının en az yarısı 18-34 yaş aralığında olan bir kişiye ait şirketler tarafından sunulmuş ya da 18-34 yaş aralığındaki en az 1 kişiyi istihdam etmeyi taahhüt etmektedir.		
6. Başvuru Sahibinin Ajanstan hiç destek almamış veya Ajansla yaptığı destek sözleşmesinin sona ermesinin üzerinden (nihai ödeme tarihinden itibaren) en az bir yıl geçmiştir.		
7. İmalat alanında başvuru yapan yararlanıcı, söz konusu sektör özelinde KOSGEB'den destek almamıştır veya almışsa da proje kapanışının üzerinden en az 1 yıl geçmiştir.		

Sadece ön incelemeyi geçen başvurular değerlendirme işleminin sonraki safhalarına alınacaktır.

Teknik ve Mali Değerlendirme

Teklif edilen bütçe de dâhil olmak üzere başvurular, aşağıda yer alan değerlendirme tablosundaki kriterlere göre değerlendirilecektir. Değerlendirmede sırası ile başvuranın mali ve yönetim kapasitesi, proje konusunun programın amaç ve öncelikleri ile ilgililiği, önerilen metodolojinin kalitesi ve geçerliliği, projenin destek sonrası sürdürülebilirliği ile projenin bütçe ve maliyet etkinliği göz önüne alınacaktır. Değerlendirme tablosu, bölümlere ve alt bölümlere ayrılmıştır. Her alt bölüme, belirlenen aralıklarda puanlar verilecektir. Azami puanı 5 olan örnek için puanlama usulü, aşağıda gösterilmiştir.

1 = çok zayıf; 2 = zayıf; 3 = orta; 4 = iyi; 5 = çok iyi

Bu değerlendirmenin sonunda, **altmış beş (65)** ve üzerinde puan alan başvurular başarılı projeler olarak listelenir. Başvurular en yüksek puanı alan tekliften başlayarak sıralanır ve destek dağıtımı bu rehberde belirtilen teklif çağrısının toplam bütçesi çerçevesinde söz konusu sıralamaya göre yapılır. Eşit puan alan başarılı projeler bakımından; söz konusu mali destek programında aynı yararlanıcı tarafından sunulan tek proje başvurusu niteliğinde olanlara öncelik verilir. Bu hususta eşitlik olması halinde öncelikle ilgililik bölümü için bağımsız değerlendiricilerin verdikleri puanların ortalaması; bunun da eşit olması halinde mali ve operasyonel kapasite bölümünden alınan puanların ortalaması en yüksek olanlar dikkate alınır, bu hususta da eşitlik olması halinde başvuru tarihi ve saati esas alınır.

Proje tekliflerinin destek almaya hak kazanabilmesi için, toplam başarı puanına ek olarak, değerlendirme tablosunun ilk iki bölümünde incelenen **mali ve işletme kapasitesi bakımından en az 12 puan (20 puan üzerinden), ilgililik bakımından da en az 15 puan (25 puan üzerinden) alması koşulu aranacaktır.**

DEĞERLENDİRME TABLOSU

Bölüm	Puan
1. Mali ve Operasyonel Kapasite	20
1.1 Başvuru Sahibi ve ortakları proje yönetimi konusunda yeterli deneyime sahip mi?	5
1.2 Başvuru Sahibi ve ortakları yeterli teknik uzmanlığa sahip mi? (ele alınacak konular hakkında yeterli bilgileri var mı?)	5
1.3 Başvuru Sahibi ve ortakları yeterli yönetim kapasitesine sahip mi? (personel, ekipman ve proje bütçesini idare edecek bilgi ve beceri dahil olmak üzere)	5
1.4 Başvuru Sahibi istikrarlı ve yeterli finansman kaynaklarına sahip mi?	5
2. İlgililik	25
2.1 Proje, Teklif Çağrısının hedefleriyle ve bir veya birden fazla önceliği ile ne kadar ilgili? Not: 5 puan (çok iyi) verilebilmesinin koşulu; projenin, en az bir önceliği özellikle işaret etmesi veya cinsiyet eşitliği, fırsat eşitliği, çevrenin korunması, sürdürülebilir kalkınma gibi özel bir katma değer unsurunu içermesidir. Not: 5 puan (çok iyi) verilebilmesinin koşulu projenin aşağıdaki unsurlardan bir veya birkaçını içermesidir. <ul style="list-style-type: none">Başvuru sahibi gerçek kişi ise kendisinin, tüzel kişi ise tüzel kişilik paylarının en az yarısına sahip kişinin kadın girişimci olmasıProjenin staj imkânı sağlayabilmesiYeni mezun personel istihdamına öncelik verilmesiProjede mevcut ya da kurulacak tesislerin insan kaynakları kalitesinin artırılmasına yönelik eğitim kalemi içermesi	5 x 2
2.2 Proje, hedef bölge(ler)nin ihtiyaçları ve sorunları ile ne kadar ilgili?	5
2.3 İlgili taraflar ne kadar açıkça tanımlanmış ve stratejik olarak seçilmiştir? (son yararlanıcılar, hedef gruplar). Hedef grupların gereksinimleri net bir şekilde belirlenmiş mi ve proje bunları gerektiği şekilde muhatap alıyor mu?	5 x 2
3. Yöntem	25
3.1 Önerilen faaliyetler uygun mu, faaliyet planı açık ve uygulanabilir mi, hedeflerle ve beklenen sonuçlarla uyumlu mu?	5

Bölüm	Puan
3.2 Projenin genel tasarımı ne kadar tutarlı? (Özellikle; proje, söz konusu sorunların bir analizini yansıtıyor mu; dış faktörler göz önüne alınmış mı ve bir değerlendirme öngörüyor mu?)	5
3.3 Ortakların projeye katılım ve katkı düzeyi yeterli mi? Not: Ortak bulunmaması halinde en fazla 3 puan verilecektir.	5
3.4 Teklifte, projenin sonucuna yönelik objektif olarak doğrulanabilir göstergeler yer alıyor mu?	5
3.5 Projede, devlet desteğine ve görünürlüğüne yeterli önem verilmiş mi?	5
4. Etki ve Sürdürülebilirlik	15
4.1 Projenin, hedef grupları üzerinde somut bir etkisi olması bekleniyor mu? (etkilenen işletme sayısı, faaliyetin bölgesel önemi, geçici/kalıcı oluşturulan istihdam, sosyal faydalar, sağlanan eğitim fırsatları, teşvik edilen yeni sermaye yatırımları, bölgenin genel ekonomik ortamında sağlanan gelişmeler vb. dahil olmak üzere) Not: Proje ile kurulacak tesislerin insan kaynakları kalitesinin artırılmasına yönelik eğitim kalemi içermemesi halinde azami 3 puan verilir. Bahsi geçen eğitim kalemlerinin olması halinde +2 puan daha verilir.	5
4.2 Proje potansiyel çarpan etkileri içermekte midir? (proje sonuçlarının yinelenmesi ve daha geniş alanları etkilemesi ile bilgi yayılması dahil olmak üzere)	5
4.3. Teklif edilen projenin beklenen sonuçları sürdürülebilir mi? <ul style="list-style-type: none"> • <i>Mali açıdan (destek sona erdikten sonra faaliyetler nasıl finanse edilecek?)</i> • <i>Kurumsal açıdan (faaliyetlerin devam ettirilmesine imkan tanıyan yapılar proje sonunda da devam edecek mi? Projenin sonuçları yerel olarak sahiplenilecek mi?)</i> • <i>Proje sürdürülebilir kalkınmaya ve çevrenin korunmasına itibar gösteriyor mu?</i> 	5
5. Bütçe ve maliyet etkinliği	15
5.1 Tahmini maliyetler ile beklenen sonuçlar arasındaki oran yeterli mi?	5
5.2 Yapılması öngörülen harcamalar projenin uygulanması için gerekli mi?	5
5.3 Faaliyetlerde ve tahmini maliyetlerde farklı alternatifler değerlendirildi mi?	5
EN YÜKSEK TOPLAM PUAN	100

► **ÖNEMLİ NOT:** Değerlendirme aşamasında aşağıdaki kriterleri sağlayan projelere artı puan verilir. (Bk. Değerlendirme Tablosu Bölüm 2.1)

- Başvuru sahibi gerçek kişi ise kendisinin, tüzel kişi ise tüzel kişilik paylarının en az yarısına sahip kişinin kadın girişimci olması
- Projenin staj imkânı sağlayabilmesi
- Yeni mezun personel istihdamına öncelik verilmesi
- Projede mevcut ya da kurulacak tesislerin insan kaynakları kalitesinin artırılmasına yönelik eğitim kalemi içermesi

► **ÖNEMLİ NOT:** Genel sekreter, teknik değerlendirme sonunda başarılı olan projelerin bütçe incelemesini yapar veya yaptırır; sonrasında ise asıl ve yedek projeleri yerli malı belgesine sahip mal alımını taahhüt etmesi bakımından da inceler ya da inceletir. Bu taahhüdün revize edilmiş proje bütçesine oranı en az yüzde yirmi ise 1, en az yüzde otuz ise 2, en az yüzde kırk ise 3, en az yüzde elli ise 4, yüzde yetmiş beş ve fazlası ise 5 puan projenin nihai değerlendirme puanına eklenir ve başarılı proje listesi bu sonuçlara göre yeniden oluşturulur. İlave puanın verilebilmesi için bu ürünlerin Yerli Malı Belgesi Alım Taahhüdü ile belgelendirilmesi gerekmektedir. Yerli malı belgesine sahip mal alımı taahhüdü ayrıca bir performans göstergesi olarak belirlenir ve proje sonunda bu taahhüdün gerçekleştirilmemesi halinde destek tutarının yüzde 5'inden az olmamak üzere uygulanacak ilave cezai şarta da sözleşmede yer verilecektir.

2.4. Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi

2.4.1. Bildirimin İçeriği

Destek almaya hak kazanan başvuru sahiplerine, başvurularının sonucuna ilişkin durum KAYS üzerinden ve yazılı olarak bildirilecek ve sözleşme imzalamaya davet edilecektir. Destek almaya hak kazanamayan projelerin sahiplerine, yönetim kurulu kararını müteakip on iş günü içerisinde gerekçeleriyle birlikte elektronik ortam üzerinden bildirimde bulunulur. Destek almaya hak kazanan ve hak kazanamayan proje sahiplerine, yapılan bildirim takip eden beşinci günün sonunda söz konusu hususlar tebliğ edilmiş sayılır.

Başvurunun reddedilmesi veya destek verilmemesi kararı, aşağıda belirtilen gerekçelere dayandırılacaktır:

- Taahhütname, son başvuru tarihinden sonra alınmıştır,
- Başvuru eksiktir veya belirtilen kriterlere uygun değildir,
- Başvuru Sahibi veya ortaklarından biri ya da birkaçı uygun değildir,
- Proje uygun değildir (örneğin teklif edilen projenin program kapsamında olmaması, teklifin izin verilen azami süreyi aşması, talep edilen katkının izin verilen azami katkıdan daha fazla olması vb.),
- Proje, konuyla yeterince ilgili değildir ve/veya Başvuru Sahibinin mali ve işletme kapasitesi yeterli değildir,
- Proje, teknik ve mali açıdan, seçilmiş olan diğer projelere göre daha az puan almıştır,
- Talep edilen destekleyici belgelerin biri ya da birkaçı belirtilen son tarihten önce teslim edilmemiştir,
- Bu Rehberde bulunan herhangi başka bir kritere uyulmamıştır.

Ajansın bir başvuruyu reddetme ya da destek vermeme kararı nihaidir.

2.4.2. Öngörülen Zaman Çizelgesi

Değerlendirme sonuçları hakkında Başvuru Sahiplerini bilgilendirmek için Ajansın planladığı tarih **01.03.2023'dir**. Bu tarih kesin olmayıp, proje sayısına göre değişebilecektir.

2.5. Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları

Destek kararını takiben, verilecek destek miktarı ve uygulamaya ilişkin ilke ve kurallar, Başvuru sahibi ile Ajans arasında imzalanacak bir sözleşmeye bağlanır. Sözleşme imzalanmadan önce ajans, gerektiğinde başvuru sahibinden ek bilgi ve belge isteyebilir.

Kâr amacı güden gerçek ve tüzel kişilerden her bir proje için sözleşmede öngörülen toplam destek

miktarının %10'u teminat olarak alınır.

Ajans tarafından teminat olarak kabul edilebilecek değerler şunlardır:

- a) Tedavüldeki Türk parası,
- b) Bankalar veya katılım bankaları tarafından verilen teminat mektupları

Teminatlar, Ajans tarafından nakit olarak teslim alınamaz. Bunların, yararlanıcının Ajansın bildireceği banka hesap numarasına yatırdığına dair dekontun, sözleşme imzalama aşamasında Ajansa ibrazı zorunludur. Teminatlar, teminat olarak kabul edilen diğer değerlerle değiştirilebilir. Karma değerlerden oluşan teminatlar Ajans tarafından kabul edilebilir. Teminatlar yararlanıcıya yapılan ön ödeme tutarının ve aynı oranda yararlanıcının eş finansman tutarının usulüne uygun harcandığının Ajans tarafından kabulünün ardından serbest bırakılır.

Destek almaya hak kazanamayan projelerin sahiplerine, yönetim kurulu kararını müteakip on iş günü içerisinde gerekçeleriyle birlikte elektronik ortam üzerinden bildirimde bulunulur.

Destek almaya hak kazanan ve hak kazanamayan proje sahiplerine, elektronik ortamda yapılan bildiri takip eden beşinci günün sonunda söz konusu hususlar tebliğ edilmiş sayılır.

Başvuru sahipleri, desteklenmesine karar verilen projelerin ajans tarafından ilan edilmesinden itibaren on beş iş günü içinde sözleşme aşamasında sunulması gereken belgeleri elektronik ortama yükler varsa matbu olarak teslim edilmesi gerekenleri Ajansa teslim eder. Bunu takiben başvuru sahiplerine beş iş günü içinde KAYS üzerinden ve/veya ajansın gerekli gördüğü hallerde elektronik olarak yapılacak bildiri müteakip, en geç on iş günü içinde sözleşme e-imza ile imzalanır. E-imza kullanılamaması durumunda Ajansa başvuru yapılır. Bu süre zarfında Ajansa başvurmayan, sözleşme imzalamayacağını yazılı olarak bildiren veya Ajans tarafından talep edilen belgeleri zamanında sunmayan başvuru sahipleri söz konusu destekten feragat etmiş sayılır.

Aynı süre içerisinde mücbir bir sebepten ötürü sözleşme imzalamaya gelemeyeceğini bildiren başvuru sahiplerine on iş günü ilave süre tanınabilir. Sunulan belgelerin gerçeğe aykırı durumunda da başvuru sahibiyle sözleşme imzalanmaz. Bunların yerine, öngörülen toplam destek bütçesiyle sınırlı olmak koşuluyla, yedek listede yer alan başvuru sahipleri sözleşme imzalamak üzere en yüksek puanlı projeden başlamak üzere sözleşme imzalamaya davet edilir. Yedek listeden davet usulü sürecinde de yukarıdaki hükümler aynen uygulanır.

Sözleşme özellikle aşağıda belirtilen hakları ve yükümlülükleri düzenler:

Kesin destek tutarı: Azami destek tutarı sözleşmede belirtilecektir. Bölüm 2.1.3'te açıklandığı gibi, bu tutar, tahminlere dayalı bir şekilde hazırlanan bütçe çerçevesinde belirlenecektir. Kesin destek tutarı, proje sona erdiğinde ve nihai rapor sunulduğunda kesinlik kazanacaktır. Mali destek hiçbir koşulda sözleşmede belirtilen tutarı geçemez, sözleşme tutarını aşan ek ödeme yapılamaz ve yararlanıcı tarafından aynı sözleşme kapsamında ek destek talebinde bulunulamaz.

Hedeflerin gerçekleştirilememesi: Yararlanıcının sözleşme koşullarını yerine getirmemesi halinde Ajans destek tutarını azaltabilir ve/veya o zamana kadar ödenen tutarların tamamen ya da kısmen geri ödenmesini talep edebilir. Ayrıca desteklenen proje veya faaliyet kapsamında, Ajans tarafından istenen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz verilmemesi, izleme ziyaretlerinde uygulama ve yönetim mekanlarına erişimin zorlaştırılması yahut engellenmesi veya projenin sözleşmeye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediğinin tespiti halinde Ajans, ödemeleri durdurabilir ve/veya sözleşmeyi feshederek buna ilişkin mevzuatta ve sözleşmede belirtilen hukuki yollara başvurabilir.

Sözleşmenin değiştirilmesi: Projenin uygulamasını zorlaştıracak veya geciktirecek önceden öngörülemeyen ve beklenmeyen durum yahut mücbir sebep söz konusu ise sözleşme, tarafların mutabakatı ile uygulamanın herhangi bir safhasında değiştirilebilir. Sözleşme değişiklikleri için, Proje Uygulama Rehberinin sözleşme değişikliklerinin düzenlendiği bölümünde yapılan açıklamalara uyulması gerekmektedir.

Raporlar: Yararlanıcılar, uygulama sürecinde, projede kaydedilen ilerleme ve gerçekleştirmeleri içeren raporlar sunmak zorundadır. Bunlar; sözleşmede belirtilen dönemlerde sunulacak ara raporlar ve proje faaliyetlerinin tamamlanmasını takiben sunulacak nihai rapor ile projenin etkilerinin değerlendirilebilmesi amacıyla sunulacak proje sonrası değerlendirme raporundan oluşmaktadır. Ayrıca Ajans, yararlanıcıdan ilave bilgi ve belge talebinde bulunabilir.

Ödemeler: Sözleşmede belirtilen süre içerisinde, kabul edilebilir nitelikteki teminat şartının yararlanıcı tarafından yerine getirilmiş olması kaydıyla, destek miktarının %40'ı, yararlanıcıya ait sözleşmede belirtilen banka hesabına ön ödeme olarak aktarılır.

Ajans tarafından ön ödeme sonrasında yapılacak diğer ödemeler, hakediş esasına göre gerçekleştirilir ve ajans, usulüne uygun olarak yapılmış harcamalara eş finansmanı oranında katılır.

Buna göre, ön ödeme tutarının ve aynı oranda yararlanıcının eş finansman tutarının usulüne uygun harcadığını gösteren belgelerin ara/nihai raporlarla birlikte Ajansa sunulması, ilgili raporların Ajans tarafından incelenip uygun bulunması ve onaylanmasından sonra; (sözleşmede aksi belirtilmediği takdirde) ara ödemede destek miktarının %40'ı ve son ödemede %20'si destek yararlanıcısının banka hesabına 30 gün içerisinde aktarılır. Yararlanıcı tarafından ilgili raporlar sunulmadan ve usulüne uygun ödeme talebinde bulunulmadan, yararlanıcıya hiçbir ödeme yapılmaz.

Projeyle ait kayıtlar: Yararlanıcı, proje uygulanmasına dair tüm hesap ve kayıtları şeffaf bir şekilde tutmakla yükümlüdür. Bu kayıtlar proje uygulaması sona erdikten sonra beş yıl süreyle saklanmalıdır.

Denetim: Gerektiğinde yapılacak denetimler sırasında yararlanıcı, proje uygulama ve yönetim mekanlarına erişimi zorlaştırmamak yahut engellemek ve talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi görevli personele zamanında sunmak zorundadır. Sözleşme hükümleri, Ajans tarafından hem kayıtlar üzerinde hem de yerinde yapılabilecek denetimlere olanak tanıyacaktır.

Ajans, mali destek miktarı 200.000 TL'nin üzerinde olan tüm projelerden denetim raporu talep eder. Bu denetim Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşları ile serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler tarafından yapılabilir.

Tanıtım ve Görünürlük: Yararlanıcılar, ortakları ve alt yükleniciler, hizmet, mal alımı ve yapım işleri faaliyetlerinde Ajansın sağladığı mali desteği ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının genel koordinasyonunu görünür kılmak ve tanıtmak için, Ajansın internet sitesinde (www.serka.gov.tr) yayınlanan "tanıtım ve görünürlük rehberine" uygun olarak gerekli önlemleri alır.

Satın Alma İşlemleri: Satın alma usul ve esasları Proje Uygulama Rehberi Ek-6 Kalkınma Ajansları Tarafından Sağlanan Destekler İçin Satın Alma Rehberinde tanımlanmıştır.

Yürütülen programlar kapsamında alımı desteklenen alet, teçhizat, yazılım, malzeme ve sistemler ile yapımı gerçekleştirilen tesislerin mülkiyeti ve bunlar üzerindeki fikri mülkiyet hakları yararlanıcıya aittir. Yararlanıcının, sözleşme kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin, genel sekreterin gerekçeli ve yazılı izni olmaksızın proje süresince ve projenin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle üzerinde üçüncü kişi lehine aynı ya da şahsi hak tesis edemeyeceği ve projede belirtilen iş yeri dışında kullanamayacağı, aksi halde destek miktarının iki katı tutarında Ajansa tazminat ödeyeceği hususu sözleşmede yer alır.

3. PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Destek programı ile belirlenen hedeflere ne kadar ulaşılabilmişinin değerlendirilmesine yönelik olarak “program düzeyi performans göstergeleri” ile desteklenecek projelerin başarısını ölçmeye yönelik “proje düzeyi performans göstergeleri” belirlenmektedir.

Program düzeyi performans göstergeleri bilgi amaçlı verilmiş olup proje düzeyi performans göstergeleri, başvuru sahiplerinin projelerini hazırlama sürecinde, destek programının amaçlarına göre geniş bir şekilde tanımlanmış ve başvuru rehberinin ekinde sunulmuş olan “proje düzeyi performans göstergeleri” setinden proje tekliflerine ilişkin göstergeleri belirlemeleri gerekmektedir.

3.1. Program Performans Göstergeleri

A1	Doğrudan Faydalanan İşletme Sayısı	Adet
G1	Sürekli İstihdam	Kişi
G2	Geçici İstihdam	Kişi
G5	İstihdam Edilen Genç Sayısı	Kişi
G3	İstihdam Edilen Engelli Sayısı	Kişi
G4	İstihdam Edilen Kadın Sayısı	Kişi
G7	Eğitim Sayısı	Adet
S26	Girişimci Sayısı Genç	Kişi
S31	Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/Model/Uygulama Sayısı	Adet
K6	Üretim Kapasitesi	Metreküp, Ton,
K7	Üretim Miktarı	Metreküp, Ton,
K24	Marka Tescil Sayısı	Adet
K1	Toplam Üretim Değeri	TL
K51	Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/Model/Uygulama Sayısı	Adet

K63	Verimlilik Artışı	%
K69	Uygulanan Kaynak Verimliliği Arttırıcı Proje Sayısı	Adet
TK15	Kadınlara Yönelik Düzenlenen Eğitim Sayısı	Adet
TK27	Danışmanlık Faaliyetlerinden Faydalanan Kişi Sayısı	Adet
TK47	Rehabilite Edilen ve Kurulan Kooperatif, Üretici Birliği, İşletme Sayısı	Adet
TK53	Bölgeye Özgü Pazarlama Portalı Sayısı	Adet

3.2. Proje Performans Göstergeleri

A1	Doğrudan Faydalanan İşletme Sayısı	Adet
A84	Düzenleme/İyileştirme Yapılan Sosyal/Kültürel Mekan Sayısı	Adet
A75	Enerji Sorunu Giderilen İşletme Sayısı	Adet
A77	Yeni Kurulan Mesleki Eğitim/Eğitim Merkezi	Adet
G3	İstihdam Edilen Engelli Sayısı	Kişi
G4	İstihdam Edilen Kadın Sayısı	Kişi
G5	İstihdam Edilen Genç Sayısı	Kişi
G6	Lisans ve Üzeri Eğitimli İstihdam Sayısı	Kişi
G8	Eğitim Süresi	Saat
G9	Eğitime Katılan Kişi Sayısı	Kişi
GP45	Kurulan/Yenilenen Web Sitesi Sayısı	Adet
K3	Yurt Dışı Satış Tutarı	TL
K6	Üretim Kapasitesi	Metreküp, Ton, Adet
K17	İhracat Yapılan Ülke Sayısı	Adet

K18	Ürün Çeşidi Sayısı	Adet
K4	Ar-Ge Harcamaları	TL
K42	Geri Dönüşüm Teknolojilerine Yapılan Yatırım Tutarı	TL
K19	Yenilikçi Ürün Çeşidi Sayısı	Adet
K20	Düzenlenen Sergi, Fuar Sayısı	Adet
K22	Katılım Sağlanan Seminer, Toplantı, Konferans, Çalıştay vs. Sayısı	Adet
K24	Marka Başvuru Sayısı	Adet
K25	Marka Tescil Sayısı	Adet
K32	Alınan Sertifika Sayısı	Adet
K41	Çevre Mevzuatına Uygun Tesis Sayısı	Adet
K43	Ortaklık Kurulan/İşbirliği Yapılan Kurum/Kuruluş/İşletme Sayısı	Adet
K44	Kurulan/Geliştirilen İşbirliğine Katılan Kurum/Kuruluş/İşletme Sayısı	Adet
K51	Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/Model/Uygulama Sayısı	Adet
K52	Çevre Dostu Ürün Sayısı	Adet
K54	Atıktan Elde Edilen Ürün Sayısı	Adet
K56	Soğuk Hava Deposu Sayısı	Adet
K57	Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri	Adet
K62	Modernizasyonu Sağlanan Üretim Hattı Sayısı	Adet
K63	Verimlilik Artışı	%
K65	Açılan Yeni Satış Noktası/Bayi Sayısı	Adet
K67	Tasarlanan Yeni Ambalaj Sayısı	Adet
K70	Yıllık Toplam Yakıt Tasarrufu Miktarı (Tep)	Diğer
K73	Kaynak Verimliliğine Yönelik Sertifika Alan İşletme Sayısı	Adet

K74	Kaynak Verimliliği Konusunda Eğitilen Toplam Personel Sayısı	Kişi
K76	Kurumsal Yönetime Yönelik Hazırlanan Yol Haritası Sayısı	Adet
K77	Sürdürülebilir Üretim Konusunda Hazırlanan Yol Haritası Sayısı	Adet
K78	Sertifikasyon/Akreditasyon Süreçlerinin Tamamlanmasına Yönelik Hazırlanan Yol Haritası Sayısı	Adet
K80	Alınan Yerli Ürün Belgesi Sayısı	Adet
K90	Oluşturulan Aile/Ortaklık Anayasası	Adet
K91	Yalın Üretim Süreci Uygulaması	Adet
K93	Kurulan Yerel Üretici Pazarı Sayısı	Adet
S11	Eğitilen Engelli Sayısı	Kişi
S12	Eğitilen Kadın Sayısı	Kişi
S13	Eğitilen Genç Sayısı	Kişi
S43	Eğitilen Yetişkin Sayısı	Kişi
S69	Teknolojik Altyapısı İyileştirilen Merkez/Atölye/Destek Odası Sayısı	Adet
S31	Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/Model/Uygulama Sayısı	Adet
S64	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Girişimcilik Eğitimi Alan Genç	Kişi
S65	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Girişimcilik Ve İş Geliştirme Danışmanlığı Alan Genç	Kişi
S26	Girişimci Sayısı Genç	Kişi
S27	Girişimci Sayısı Kadın	Kişi
S22	Desteklenen Merkez/Atölye/Destek Odası Sayısı (Genç)	Kişi
S22	Kurulan Merkez/Atölye/Destek Odası Sayısı - Genç	Kişi
TK15	Kadınlara Yönelik Düzenlenen Eğitim Sayısı	Adet
TK18	Zanaat Sahibi Olan Kadın Sayısı	Kişi
TK19	İş Kuran Kadın Sayısı	Kişi

TK23	Açık Alan Büyüklüğü	Metrekare
TK24	Kapalı Alan Büyüklüğü	Metrekare
T17	Turizme Kazandırılan Taşınmaz Kültür Varlıklarının Sayısı	Adet
T24	Bölgenin Destinasyon Olarak Dâhil Edildiği Tur Sayısı	Adet
T25	Bölge İçerisinde Tur Güzergâhlarına Kazandırılan Destinasyon Sayısı	Adet
T19	Oluşturulan/İyileştirilen veya Kapasitesi Arttırılan Fuar, Kongre Merkezi, Ticaret Merkezi ve Sergi Salonu Sayısı	Adet
T33	Geliştirilen ve Hayata Geçirilen Yenilikçi Kentsel Hizmet Uygulaması Sayısı	Adet
T34	Modernize Edilen veya Kurulan Alternatif Turizm Tesis Sayısı	Adet
T39	Çeşitlendirilen ve/veya Geliştirilen Turizm Faaliyeti Sayısı	Adet
T12	Restorasyonu Yapılan Yapı Sayısı	Adet
T13	Restitüsyon, Rölöve Proje Sayısı	Adet
T14	Restore Edilen Tarihi veya Kültürel Kapalı Alan Büyüklüğü	Metrekare
T15	Restore Edilen Tarihi, Kültürel veya Sosyal Açık Alan Büyüklüğü	Metrekare
T18	Modernizasyonu Gerçekleştirilen veya İyileştirilen Kaplıca, Kayak Tesisi vs. Sayısı	Adet
T19	Oluşturulan/İyileştirilen veya Kapasitesi Arttırılan Fuar, Kongre Merkezi, Ticaret Merkezi ve Sergi Salonu Sayısı	Adet

EKLER¹⁶

BİLGİSAYAR ORTAMINDA DOLDURULUP KAYS SİSTEMİNE YÜKLENECEK BELGELER

- **EK E:** Destekleyici Belge Örnekleri
- Rehberde “Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler” kısmında sıralanan diğer belgeler.

¹⁶ Bu belgelere Serhat Kalkınma Ajansı internet sitesi (www.serka.gov.tr) ve KAYS üzerinden erişilebilmektedir. Bu belgeler başvuru sahibi tarafından elektronik ortamda (KAYS) doldurulmalıdır. Ancak başvuru esnasında sunulması beklenen belgeler bu belgelerle sınırlı değildir. Sunulacak gerekli tüm belgeler için Kontrol Listesi esas alınmalıdır.

